

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1925 január 22

20. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Magyar gondok

(+) Csöndben, a régi idők zafos korteskedésének minden külső emóciója nélkül, mentesen vezetőinek agitációjától, de annál inkább kitéve különböző irányú egyéb befolyásolásnak, néz a jugoszláviai magyarság a választások elébe. Elsősorban természetesen az érdekli, hogy az ország közakarátának megnyilvánítása után kialakuló politikai viszonyok milyen hatással lesznek az ő kisebbségi helyzetére. Bekövetkezik-e a sérelmek orvoslása, az állampolgári egyenlőségek nivellálása, a magyarság lojalitásának, törvénytiszteletének és békeszeretetének nemcsak papíron, hanem a gyakorlatban való elismerése is, vagy pedig folytatódik, talán még inkább elharapozik a bizalmatlanságnak, a gyanakvásnak, a törvényes következményektől immunis alaptalan vádaskodásnak az a szelleme, amely már annyiszor riasztotta ki a magyarságot a minden állampolgárt megillető jogbiztonság nyugalmából? Ez a kérdés az, ami a magyar választók tömegeit leginkább foglalkoztatja. Ennek a legfőbb kisebbségi érdekek szempontja lehet csak utmutató a jóhiszeműség és használni akarás számára az iránykeresés labirintusában.

Ép annyira nem vitás, hogy a magyarságnak parlamenti képviselőre van szüksége, mint az, hogy ennek a parlamenti képviselőnek elnyerése a nemzetiségi problémák gordiusi csomóját nem o'dja meg egyszerűen. Ha a jugoszláviai magyarság jövőjét latolgató megfontolás a nagy, az örök célok mérlegére helyezi a küzdelem eszközeit és a mérés eredményeül arra a megállapításra jut, hogy nem szabad elzárkózni a tanulságok értékesítése elől és súlyos hiba számításon kívül hagyni azt a szakadékat, amely a törvényben biztosított jogok és a tényleges erőviszonyok által megszabott lehetőségek között tátong, ebből csak a hiátásszerűen bajt keverő, ellentéteket gyártó és gyűlölséget szító rosszakarat koholhat vádat az aggodalmak hangoztatói ellen.

A terror kétélű fegyver, nemcsak akkor, ha a hatalom birtokosai veszik igénybe, hanem akkor is, ha a kisebbségi politika harcosainak táborán belül próbálják alkalmazni az ellenvélemény letorkolására és elrágalmazására. A jogos, sőt kötelező kritika határai között reflexiókat lüktetnek a kisebbségi magyarság küzdelmének stratégiájához és rámutatnak a módszerek revíziójának szükségességére. A veszeti terror ezért belénk mar és a felle meg szokott hangon, deliriumosan

rikácsolja felénk, hogy a magyar ügy árulói vagyunk.

Ha csak magunkról volna szó, nem is foglalkoznánk ezzel a fölötte könnyű metódussal, amely a terrort érvé szentesíti és az árulás vádját derűre-borura puffogatja. Amikor azonban azt látjuk, hogy a magyar kisebbség körében, az egy célért küzdők kezdik egymás fejéhez vágdosni a nézetek megosztása esetén az árulói minősítés bunkóját és minden felvetődő gondolatot, azok, akik ezt nem teszik magukévá, az egység elleni merényletként át-

kozna ki, akkor fel kell hívunk a figyelmet a veszélyre, ami ebből a mentalitásból magára a magyarságra hárul.

Audacter calumniari, semper aliquid haeret — bátran rágalmozni, mert mindig tapad valami a meg-rágalmazotthoz. Ó, milyen fájdalmasan éreztük az utóbbi években, hogy ezt az elvet milyen hatásosan tudja gyümölcsöztetni a nemzeti gyűlölködés. Mennyi nyomozás, vizsgálat, letartóztatás és törvényszéki tárgyalás történt, ami a latin példabeszéd igazságát magyar emberek bőrébe te-

tovalta. Méltó-e egy kisebbséghez, hogy az ellenvéleményt a rágalom nyilaival terítse le?

Minden bíráló szóra és felsőbb jóváhagyás nélkül megkockáztatott hozzászólásra megkondítani a vészharangot, hogy veszélyben a magyar egység és megbélyegzést, kiközösítést követelni: olyan taktika, amit csak uralkodó többség engedhet meg magának ideig-óráig a kisebbséggel szemben. Aki a magyarság érdekeit szíven viseli, az csak tiltakozhatik az igazságok kompromittálásának e terrorisztikus rendszere ellen.

A báni tábla is szabadlábra helyezte a Radics-párt vezetőit

Helybenhagyta a törvényszék vádtaancsának határozatát — Az eljárást nem szüntette meg s a vizsgálat kiegészítését rendelte el a tábla

A zagrebi rendőrség a törvényszék kapuja előtt újra letartóztatta a szabadlábrahelyezetteket

Szerdán a legnagyobb érdeklődés a zagrebi báni tábla határozata felé fordult. A tábla délelőtt hirdette ki határozatát a letartóztatott Radics-párti vezetők ügyében. A határozat a déli órákban érkezett meg Beogradba, ahol gyorsan elterjedt s leírhatatlan izgalmat keltett.

A báni tábla a szabadlábrahelyezés kérdésében helybenhagyta a vádtaancs határozatát s elrendelte a terheltek azonnali szabadlábrahelyezését.

A báni tábla határozata csak annyiban változtatja meg a vádtaancs határozatát, hogy

nem szünteti meg az eljárást Maček és társai ellen, hanem a vizsgálat kiegészítését rendeli el.

Tekintettel azonban arra, hogy — mint az eddigi vizsgálatból is kiderül — a bűncselekmény sulya nem olyan nagy, hogy a terheltek szökésétől kellene tartani.

a báni tábla szerint a letartóztatásra törvényes ok nem ismerek fenn.

A határozat folytán az ügyész azonnal szabadlábra helyezte Mačeket, Predavecot, Krnjevićet és a két Kossutićot.

A szabadlábrahelyezettek alig léptek ki a törvényszék épületéből, az ott várakozó rendőrség újra letartóztatta és a rendőrségre szállította őket.

A zagrebi rendőrségnek ez a ténykedése nem okozott beogradi politikai körökben nagyobb meglepetést, mert kormánykörökben már régebben hangoztatták, hogy a kormányának annyi bizonyító anyag áll rendelkezésére, amely — ha tárgyalásra kerül a sor — feltétlenül elegendő a vádlottak elítéléséhez. Az idő rövidsége miatt ezeket a bizonyítékokat nem docsáthatták a vizsgálóbíró és a vádtaancs rendelkezésére és így a báni tábla csupán azoknak a bizonyítékoknak az alap-

ján dönthetett, amelyeket a vádtaancs is mérlegelt és a döntésnél ezek a súlyos bizonyítékok még nem szolgálhattak a bírói mérlegelés alapjául. Eppen ezért gondolva arra az eshetőségre, hogy a báni tábla jóváhagyja a vádtaancs határozatát, a zagrebi rendőrséget utasították, hogy tartóztassa le újból a Radics-párt vezetőit és folytassanak le újabb nyomozást ellenük.

Az államügyész máris új indítványt terjesztett a vizsgálóbíró elé, kérve, hogy a rendőrség által megszerzett újabb bizonyítékok alapján rendelje el az újabb vizsgálatot a Radics-párt szabadlábrahelyezett vezetői ellen.

Az ellenzék körében nagy megnyugást keltett a báni tábla határozata, mely az ellenzék szerint a független bíróság részéről történt dezavválása a kormány politikájának.

A miniszterelnök tanácskozásai

A szerdai napon egyébként alig történt fontosabb politikai esemény. Pasic miniszterelnököt délelőtt felkeresték hivatalában Drinkovics, Makszimovics, Gyurisics és Surmin miniszterek, akikkel a miniszterelnök hosszabb tanácskozást folytatott. Megérkezett Beogradba Zserjav erdő- és bányaitévi miniszter is agitációs utjáról.

Véres incidens két radikális frakció között

A radikálispartti körökben élénken foglalkoztatja az a súlyos választási incidens, amely a vranjai kerületben történt. Itt ugyanis éles harcban állnak egymással Dragovics parlamenti alelnök és Kocić Vajko, akik udvalovöleg két külön radikális listát alakítottak. Kedden mindkét csoport külön értekezletet tartott a Vranja melletti Ratai faluban és az értekezlet után a két felölt hívei közt összeütközés keletkezett. Kocić hívei a szöveg után az uccán kókolni kezdtek és ekkor megjelent

Dragovics autója, amely egyenesen a táncoló csoportba hajtott. Kocić hívei közül egy meghalt és tízen megsebesültek. Hogy az autón maga Dragovics is helyet foglalt-e, arra vonatkozólag még nem érkezett hír Beogradba. Kocić azonnal Beogradba érkezett és jelentést tett a radikális-párt főbizottságának.

Pasic miniszterelnök a királynál

Pasic miniszterelnök délután fél öt órakor kihallgatáson jelent meg az udvarban és a királynak részletesen beszámolt a belpolitikai helyzetről. A miniszterelnök audienciáján másfél óra hosszat tartott. Ugyan- csak kihallgatáson jelent meg az uralkodónál Zserjav erdőügyi miniszter, akinek audienciáját politikai körökben összefüggésbe hozzák a Pribicevicsék ellen megindult politikai kampánnyal.

A demokrata-párt választási kiáltványa

A demokrata-párt választási kiáltványa elkészült és szerda este közzétették a nyilvánosságággal. A kiáltvány pontokba foglalva szövezi le a demokrata-párt álláspontját a politikai helyzet fontos kérdéseiben. Az első fejezetben, amely Antiparlamentáris kormányzás címet viseli, a demokrata-párt kifogásolja, hogy ezt a választást is Pasic vezet, aki már a múlt választáson sem kapott többséget. A radikális kormány annak idején — mondja a deklaráció — egy évig volt uralkon egy áll-többség segítségével, amely csak azért volt többség, mert a horvát parasztképviseleké hiányoztak a parlamentből. A második fejezet a korruptióval foglalkozik és megállapítja, hogy a radikális-párt több tagja személyes gazdagodásra használta fel a hatalmat és mialatt kormányon volt, azt az elvet fejlesztette ki, hogy a nagyok számára nincs felelősség, csak a kicsinyek számára. A kiáltvány következő része a

nemzeti meggyezés blokkjának megalakulásával foglalkozik. A demokráta-pártnak — mondja a kiáltvány — sikerült az összes ellenzéki erőket egyesíteni és sikerült a horvát képviselőket, akik addig absztinenciában voltak, bevinni a parlamentbe. Ezekután a Davidovics-kormány helyzetét ismertetik, amelynek programja — a kiáltvány szerint — az egész nemzet tetszésével találkozott, miután az alkotmányosságot, a jogegyenlőséget és a demokráciát igyekezett megvalósítani. A parlamentaris többség kormányát azonban megbuktatták azok, akik ki akarták bujni a felelősségre-vonás alól. A legutolsó része a kiáltványnak az obznana által teremtett helyzetről mond kritikát. A obznanaival — a kiáltvány szerint — a nemzetet két részre szakították és megteremtették az erőszak uralmát. A radikálisok részéről ez nem egvőb választási trükknél, amint azt a zagrebi törvényszék és a báni tábla is megállapította. A deklarációt a demokráta-párt főbizottságának minden tagja aláírta.

Az őrijongó apa rémtette

Ki akarta irtani családját és öngyilkos lett

A délbánáti Boreca községben Jokszimovics Iván fűszerkereskedő a napokban gyilkosságot kísérelt meg a vele vadházasságban élő Milosevics Anka huszonegy éves parasztnő és egy éves gyermekük ellen, azután agyonlőtte magát. Jokszimovics rossz viszonyban élt törvénytelen feleségével. Legutóbb hajnalban részegen tért haza és megparancsolta az asszonynak, hogy hirtelen tüzet rakjon a kályhába. Amikor a kályha kigyúszott, a dühöngő részeg megragadta gyermekét és a forró kályhára ültette. Az anya kétségbeesett viaskodással tudta csak kimenteni a kisfiút az apa kezéből, aki ekkor utabban kísérlethez fordult. Megtöltött vadászpuskát adott az asszony kezébe és megparancsolta, hogy azzal lölje agyon a gyermekét. Az anya nem teljesítette a szörnyű parancsot.

A hű barát

Ira: Baedeker

Amint leírom ezt a mondatot (amely nemcsak állítás, de vallomás is nálam): **a leghűbb barát a könyv**, a tételek föllállításával egyidejűleg elgondolkozom ama szomorú kénytelenségen, amely elválasztott a könyvtáramtól. Talán sorsszerű rendelés és rendelkezés volt az, amely megfosztott tőle s nem engedte, hogy annyi sok jóbarátom legyen. Az én különösen szeszélyes — és ennélfogva nem nagyon igazságos — Sorssom valószínűleg így okoskodott: **«Minek tizezer barát egy embernek? Elég, ha egynehány van neki»**. A Sorssnak természetesen, mint annyi sokszor, most se volt igaza, és igazán kár, hogy delgainkat olyan tényező intézi, amely oly kevésbé ért hozzájuk s oly kevésbé ért meg bennünket, — amint ez a példa is bizonyítja. Tisztelem-becsülöm a Sorssot, de nem ismerem el szakértőnek — sorskérdésekben...

Igen, a leghűbb barát a könyv. De nincs meg minden könyvben az a tehetség, hogy ily odaadó barát legyen, s ha meg is van benne, ez a talantuma nem nyilvánulhat meg mindenkivel szemben. Épp úgy, mint a csupa-érzésember, bármily nagy mértékben van felruházva azzal a képességgel, amit a német igen találóan **«Talent zur Freundschaft»**-nak hív, mégis csak bizonyos számú embertársát fogja a barátságával megajándékozni, s a többivel szemben legfeljebb barátságos marad — mélyebb baráti érzések hiányában. Képzeltető, hogy csak három könyv van valakinek, s a ba-

mire Jokszimovics maga vette célba a kisfiút. Az utolsó pillanatban az anya a fegyver elé vetette magát, amely egymásután háromszor dördült el és a golyók az ő mellébe fúródtak. Ezután egy revolverlövés

Két esztendő után kézrekerült kétszeres rablógyilkos

A gyilkosnak egy cellatársa vezette nyomra a rendőrséget

Emlékezetes még az a két évvel ezelőtti kettős rablógyilkosság, amelynek Letic Milorad noviszadi szállási földműves és kocsisa Zvekana Rada estek áldozatai.

Letic Vaszó noviszadi szállási gazda fia: Letic Milorad apja megbízásából egy sertésszállítmánnyal kocsin Noviszadra hajtatótt, hogy a sertéseket a noviszadi állatvásáron eladja. A kocsit Zvekana Rada kocsis hajtotta.

Letic Milorad és a kocsis a szállítmányt rendben hozták a városba, itt eladták és dél felé zsebükben a sertésekért kapott ötezer dináros vételárral kocsin hazafelé hajtottak, amikor a várostól tíz kilométerre levő Markovics szállásnál egy ismeretlen ember a kocsira kéredezkedett fel, akivel Letic és kocsisa beszélgetésbe is elegvedtek.

A kocsit déli egy óra tájban a Markovics szállás körül az országúton megtalálták. A benne ült Letic Milorad és Zvekana Rada hátulról átlőtt koponyával holtan feküdtek a kocsiban, amelyből az egyik ló ki volt fogva és ugylátszik azon menekült el a gyilkos, aki a kocsit hátsó ülésén ülve revolverével lelőtte a kocsit két utasát és az 5000 dinárt elrabolta.

A rendőrség az akkor nagy feltűnést keltett vakmerő rablógyilkosság ügyében széleskörű nyomozást indított meg, de a gyilkos mindmáig ismeretlen maradt.

Brzak Rada noviszadi földművelőt az elmúlt év májusában valamilyen bünességből kifolyólag letartóztatták és az ügyészséghez kísérték,

dörrent, amelyet a gyilkos önmaga felé irányított és holtan bukott el a padlón. A sebesült asszonyt hajón Beogradba szállították. A gyermeket átadták egy gyermekmenhelynek.

ahol Nesics Stoján földművelő egy cellába került.

Brzak Rada novemberben kiszabadult az ügyészség fogházából és felkereste Rakics Padenko bűnügyi rendőrkapitányt és azt a feltűnést keltő közlést tette, hogy a vele letartóztatásban volt Nesics Stojánban felismerte Letic és Zvekana gyilkosát. Brzak elmondotta, hogy a kettős rablógyilkosság napján Nesics Stoján az állatvásáron feltűnően érdeklődött Letic iránt, akiről azt mondotta Brzaknak, hogy egy vagon sertést vett tőle. Brzak találkozott Leticcel, megkérdezte, igaz-e ez, de Letic kijelentette, hogy nem igaz, nem adott el senkinek egy vagon sertést. Ezt a körülményt felette gyanusnak tartja és annak a feltevésének adott kifejezést, hogy Nesics a kettős rablógyilkos.

Közben a zagrebi rendőrség is köröztette valamilyen bünességek miatt Nesicsét, egykoron Rakics főkapitányhelyettes Nesicsét november végén történt kiszabadulása után átkísértette Zagrebba, a honnan most szállították vissza.

Itt szembesítették Brzakkal, aki fenntartotta szeszélyes vallomását.

Jelentkezett Miodragovics Bogdán munkás is, aki Nesicsben felismerte azt az embert, aki 1922 december 6-án Letic kocsijának hátsó ülésén ült.

Nesics konokul tagad, de a tanúk egybehangzó vallomása kétségtelessé teszi, hogy a tettes Nesics. A rablógyilkost csütörtökön kísérik át a noviszadi ügyészséghez.

Nemzetgyalázási vád a háziur és a lakó viszályából

Letartóztatták a tiszakálmánfalvai református papot

Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség kedden éjjel előállította és letartóztatásba helyezte dr. Veress Nándor tiszakálmánfalvai református lelkészt.

Dr. Veress Nándor személye és letartóztatásának körülményei egyformán érdekesek.

A letartóztatott református pap római katolikus lelkészből lett reformátussá. Megnősült, letette a papi vizsgát s a kevés hívt szám-láló tiszakálmánfalvai eklézsia választotta meg pappá. Minthogy lelkészi jövedelméből nem tudott megélni, beköltözött Noviszadra, ahol zongorárákat adott s csak ünnepnapokon járt ki a községbe.

Zeneiskolája és személye Noviszadon csakhamar népszerű lett. Veress valami családi perpatvar miatt néhány hét előtt elköltözött családjától s Leberz Miklós városi aljegyzőnél bérelt egy butorozott szobát. Dr. Veress kedden éjjel két órakor ittasan bérkocsin ment haza, s szidalmazni és fenyegetni kezdte házigazdáját, akivel addig baráti viszonyban élt. Veress fenyegetései olyanok voltak, hogy Leberz a konyhaablakon keresztül kiugrott s a Futaki-uton cirkáló rendőrséggel tért vissza — ugyancsak a konyhaablakon keresztül.

Amikor a két szuronyos rendőr a lakásba lépett, dr. Veress elcsendesedett. A két rendőr az aljegyző kivására dr. Veress Nándort a rendőrségre kísérte, ahol Malenics Rodoljub rendőrkapitány az ittas lelkészt kihallgatta és letartóztatta.

Szerda reggel Leberz Miklós aljegyző a rendőrségnél a történetről jegyzőkönyvet vett fel és dr. Veress ellen nemzetgyalázás és életveszélyes fenyegetés miatt az eljárást megindította.

Dr. Veress Nándort a rendőrségen kihallgatták az affér lefolyásáról, majd őrizetbe vették. Csütörtök reggel átadják az ügyészségnek.

rátja mind a három, — s az az eset is, hogy ezer kötetet helyezett el a szekrényében s nincs közöttük egy se, amelyet a barátjának vallhat. Hogy a könyv a barátunk legyen, hasonlítani kell hozzánk, nekünk rokonszenves elveket és nézeteket tartalmaznia, s olyan nyelven szólni, amely kellemes nekünk. És aztán, — össze is kell vele szoknunk.

Ha ilyen könyvre akadunk, az igazán hű marad hozzánk. Sose fordul el tőlünk, mindég a miénk lesz, s ha a vele kötött benső és belső viszonyunk az időnk folyamán meglazul, akkor annak sohasem a könyv az oka, hanem mindig mi magunk. Az én viszonyom is bizonyos változáson ment keresztül egy némely könyvvel, amint múltak az évek, de készséggel ismerem be, hogy a barátságos kötetek meglazulásának mindig én voltam a vétkese, és sose a megállapodott, jellemes, mindég egyforma és következetesen következetes könyv. Beismerem, hogy az én lelkemben mentek végbe azok a fejtesek s az én elmémben azok a változások, amelyek között és a kérdéses könyv közt bizonyos elhívósodásra vezettek. Ebben a viszonyzatásban nem a könyv-barátom távozott el tőlem, én szakadtam el tőle.

Ezeket a könyveket, amelyekért egy időben rajongtam, innár nem olvasom. Hogy úgy mondjam, elintéztem őket, túl vagyok rajtuk, s egy némével a közömbösségnek gondolok rájuk, mint azokra a nőismerőseinkre szoktunk, akikkel valaha fiórtöltünk, s akiket aztán, ha más, érdekesebb, vonzóbb és izgatóbb hölgyekkel hoz bennünket a

sors össze, félig-meddig (sőt néha egészen) elfelejtünk. Ezeket — már tudniillik a könyveket és nem a nőket — már nem is őröm olyan kegyelettel, mint régebben, esetleg kölcsön is adom, s nem csek kétségbe, ha (mint az jobb körökben szokás) megtartják őket. S ha ott maradnak a könyvespolcomon, már alig ismerjük egymást, s ha a kezembe akadnak, már nem nyulok hozzájuk olyan gyöngéd kegyelettel, mint abban az időben, amikor még intím viszonyban voltunk és melegen szerettük egymást. Ez a közömbösség néha a hátlátság határáig megy el, s megtörténik, hogy egy könyvet, amely valaha a büszkeségem és a kedvencem volt, a hátsó sorba tolok vissza. Ezek az **«ad acta»** tett könyvek már nem érdekelnek és nem izgatnak engem, a barátság végleg fölhátrált köztünk, s ha valamelyikről megkérdezik tőlem, hogy olvastam-e, olyan szentimentálisan mondom ki az igen-t, mint amikor egy teljesen közömbös úrról vagy hölgyről tudakolják, hogy ismerem-e, s én röviden azt felelem: igen, már találkoztam vele.

Már nem vagyok velük jóban, s a helyükbe új könyvérdelődések jöttek: az izlésem fejlődése s a világnézetem módosulása más irásoknak a barátjává tett. Most ezekhez nyulok olyan gyöngéd, simogató kézzel, s az ő lapjaikat forgatom hasonló kegyelettel és gyönyörrel, mint régebben azokat, amelyekhez hűtlen lettem. (Csak nők és könyvek tudják nagyobb fájdalom nélkül kiállni ezt a hűtlenséget, a domináns hímét meg a nyájas olvasót.) Lehet, hogy újabb benyomások és izgatóbb ismeret-ségtörekvések után valaha őket is cserben

hagyom, de bizonyos, hogy mindig lesz — és marad — néhány olyan könyvbarátom, akikhez — (s a világért sem: amelyekhez!) kedvemre menekülhetek erudicióért, vigasztalásért, szórakozásért, esztétikai élvezetért, szellemes társalgásért... S micsoda jóleső érzés, hogy az ő hűségük oly biztos, s hogy ők nem mondhatják föl a barátságukat soha, sőt szemrehányás nélkül türik, ha hosszabb vagy rövidebb ideig elhanyagolom őket!

Nem egy barátom idegenedett már el tőlem — mindig nagy fájdalom nekem, aki a kezdett barátságot ápolni szerettem a sirig —, ezekkel a barátságvesztésekkel szemben milyen gazdag elégtétel az a könyv, amely nem partolhat el tőlem, amely biztosabb nekem, mint én önmuki, amelynek a rokonszenve, a vigasztaló szava, a bölcs tanácsa, a gyönyörködtető képessége az enyém, ameddig csak akarom, amíg szükségem van rá.

Nincsen olyan jó barát több, mint a könyv. Mert ha elvesztünk egyet, minnyárt kapunk a helyébe másikat: értékesebbet, mert akit elvesztünk, azt épp azért veszítjük el, mert — már — nem tartjuk értékesnek, akit pedig megnyerünk helyébe, annak a barátsága felé azért törekedünk, mert amannál nagyobb értéket tulajdonítunk neki. Olyan csapodárság ez, amelyben nincsen semmi erkölstelenség. Sőt: monni külön a könyves ember, annál hűdebb a könyvönözésében. S szerencse ránézve, hogy ezért a hűtlenségért sose kell fakolnia. S futalma: a hűség, amellyel a könyvek mindaddig szolgálják, amíg szükségem van rájuk.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Az erdélyi valláskisebbségek fejlődése címmel Kolozsvárott előadást tartott Lupa János dr. egyetemi tanár, amelyben azt bizonyította, hogy a román állam összehasonlíthatatlanul nagyobb összeget fordít a kisebbségi vallásfelekezetek felségélyezésére, mint magára a hivatalos vallásra. Az előadás elején Lupa ismertette az erdélyi vallásfelekezetek történeti fejlődését, majd így folytatta: »A gyulafehérvári határozatokkal a román nép elhatározta, hogy a vallási és népkisebbségekkel egyetértésben óhajt élni. A román nép nobilisabb volt a békeszerződéseknél is, mert míg a békeszerződések idevonatkozó pontja csak a székelyeknek és szászoknak ad autonómiát, addig a román állam kebelében az összes kisebbségi egyházak és iskolák fejlődését biztosítja a román alkotmány. Vallási tekintetben egyik kisebbségi egyháznak sincs oka panaszkodni, s ha panasz merült fel az iskolák kérdésében, az nem a jóakaraton, hanem a kellő direktívák meg nem találásán mulott. A vallás lelki ügy, abba politikai, vagy materiális dolgok bele nem keverhetők. Figyelemre méltó mozgalmat tapasztaltam a kálvinista magyarság részéről. Egy budapesti kongresszuson a dunamelléki tudós püspök, Ravasz László dr., élesen elítélte a »diszmagyar kálvinizmust«. Hasonló irányban nyilatkozott a szász papság egyik vezetőférfia, Ervin Raimer is. A román államnak csak egy missziója lehet, hogy az ittlakó különböző nyelvű és különvállású népeket harmóniában egyesítse. Szól ez különösen Erdélyre, ahol mondhatni, az emberiség élete és problémái sűrűsített formában vannak meg. Erdély élete csak a testvériséget tanítja nekünk és okulva a múlton, a világ és saját magunk előtt teszünk bizonyosságot hivatásunkról, ha megbecsüljük egymást.»

*

A bukaresti lapok, különösen a kormánypartiak, azt követelik, hogy a kormány ellenőrizze a Magyar Párt jobboldali csoportjának hivatalos lapját, a »Brassói Lapok«-at. A román sajtónak ezzel a követelésével kapcsolatban a »Brassói Lapok« felveti a kérdést, hogy Bukarestben miért kívánják éppen a »Brassói Lapok« ellenőrzését. »Mert minden népnek — írja — megvan a maga egységes lelke és Románia új határai között különszakított magyarságnak a lelkét leghívebben a »Brassói Lapok« fejezi ki. Mert azok, akik amiatt jajveszéklik tele a közvéleményt, hogy a román nép nem értheti meg a magyart a »Brassói Lapok« miatt, az attól tart, hogy igenis, egymásra találhat ez a két nép a »Brassói Lapok« segítségével. Mert attól rettegnek ezek, hogy valóban béke támad egyszer ezen a földön, nekik pedig nem béke kell, amelyben magyar és román, szász és török, orosz, bulgár, akik együtt alkotják Románia népét, egymás mellett állanak és egymással kezét fogva egységes lánchban alkotják az ország biztonságának alapját, hanem monopóliumot szeretnének váltani arra az állapotról, mi most van, amikor nem a románosság áll a magyarság és a többi kisebbségek igája felett, s nem a román nemzet az, mely kiaknázza a mi szorult helyzetünket, hanem a puces-kormány, a Bratianuk liberálisusa és a párt-kassza uralkodása.»

*

A sok példa mellett, amely a hivatalfőnökök szivtelenségét illusztrálja, Erdélyben történt az alábbi eset, amely maga megdöbbentő egyszerűségében sok hasonló sorsú köztisztviselő nyomorát, kétségbeesését tárja fel. A nagyváradi vármegyei árvaszéknél, amelynek jelenleg Bulsán János az elnöke, tizenkilenc éve fáradságtalan buzgósággal dolgozott Czizler Margit hivatal-

noknő. Az impérium átvételekor ő is letette a hűség esküt, az államnnyelvben már jártas volt (a megyei tisztviselők Erdélyben majdnem valamennyien tudtak valamit románul), a vizsgákat letette, de a szervezetét a közel két évtizedes munka, a szűk hivatalszoba poros levegője megtámadta és a lappangó tüdővész nemrégiben ágyba döntötte. Czizler Margit már betegségének súlyosra fordulása első napján bejelentette hivatalfőnökének, hogy hivatalba nem

mehet; szabadságot kért, de kérvényére még csak választ sem kapott. A kétségbeesett hivatalnoknő erre új beadványt nyújtott be a főnökéhez, amelyben, tekintettel súlyos betegségére, nyugdíjazását kérte. Ezt sem kapta meg. A fizetésének folyósítását azonban beszüntették arra hivatkozva, hogy hivatalába nem jár be. Tizenkilenc évi állami szolgálat után így bánt el hivatalfőnöke Czizler Margit hivatalnoknővel.

Megegyeztek az utódállamok a magyar munkásbiztosító vagyonszétosztásában E héten aláírják a megegyezést

Budapestről jelentik: A munkásbiztosító pénztár vagyonának és terheinek felosztása ügyében Ausztria, Magyarország, Olaszország, Románia és az SHS. királyság képviselői között már hetek óta tartó tárgyalások eredményesen befejeződtek.

A tárgyalásokról a Magyar Távirati Iroda hivatalos kömmü-

nikét tett közzé, amely szerint Olaszország, Ausztria, Románia, Magyarország és az SHS. királyság között a munkásbiztosító vagyonának és terheinek elosztása kérdésében teljes megegyezés jött létre. A megegyezésre vonatkozó okmányok aláírása valószínűleg még e hét folyamán meg fog történni.

Álhir a magyar pártnak a kormánnyal kötött paktumáról

Féltrevezették a beogradi Pravdát

A demokratapárti Pravda legutóbbi számában a magyar párt-ról azt írja, hogy bizonyos pénzbeli, politikai és kulturális kedvezmények fejében paktumra lépett Pasics-csal. A leleplezésnek szánt közlemény a következőképpen hangzik:

— A napokban Pasics megegyezésre jutott a magyar párt megbizottaival. Amint a magyar párt egy tagjától értesültünk, a magyarok a paktum értelmében a következőket kapják: a közép- és elemi iskolák megnyitása; a magyar nyelv szabadsága a bi-

róságoknál; egy magyar egyesület ötmillió dinárt fog kapni, hogy biztosítsa főmunkáját; végül a szegénysorsu magyar lakosság földhöz való jogának elismerése. A magyar párt megígérte, hogy minden magyar a radikális listákra fog szavazni. A paktumot hallgatólagosan Pribicevics csoportja is jóváhagyta, mert úgy tartja, hogy Pasics az egész egyezségből semmit sem fog végrehajtani.

A cikk állításainak valószínűtlensége és komolytalan formája feleslegessé tesz minden cáfolatot.

A centrum megtagadja a közösséget a Luther-kormánnyal

A kommunisták boitrányt rendeztek a birodalmi gyűlésen

Berlinből jelentik: A kormánynyilatkozat felett való vitának szenzációja dr. Fehrenbach volt kancellárnak beszéde. Fehrenbach a centrumnak vezérszónoka volt, beszéde a kormány tagjaira és a jobboldali pártokra nagy hatott, mint váratlan hideg zuhany.

Fehrenbach kijelentette, hogy a centrum Luther kormányában a választások eredményének teljes meghamisítását látja. A választásokban a nép azt az akaratát fejezte ki, hogy nagykoalíció legyen, amely terjedjen ki a néppárttól a szociáldemokrata pártig, vagy pedig legyen egy középpolitikai követő kormány. A centrum belépett ugyan az új kormányba, de ez csak állampolitikai megfontolás volt és semmi nem kötelek nem tűzi ehhez a kormányhoz. Abban a pillanatban, amikor ez a kormány a Marx-kormány kurzusától eltérne, vagy pedig az új kancellár új csapatokon akarja haladni, a centrum nyomban le fogja vonni a konzekvenciákat.

A centrumnak ez az állásfoglalása igen fontos azért, mert a jobboldali pártok, amelyekben a nehézipar és a nagyvárosok képviselői foglalnak helyet, azt hitték, hogy a centrumot térdrekenyszerítik és hozzákötik a jobboldali pártokhoz. Nem véletlen, hogy pontosan két

órával Fehrenbach beszéde után, a porosz tartománygyűlés ülésén a centrum még élésebben foglalt állást a jobboldali pártok ellen. Ez a tény azt mutatja, hogy dr. Luther kormánya már születése percében magában hordja a halál csiráját.

A birodalmi gyűlés szerdai ülésén folytatták a kormánynyilatkozat vitáját. Koch demokrata kifejtette, hogy a kölni zóna kiürítésének elhalasztását az egész német nép egységesen elítéli. A demokraták minden erejükkel azon lesznek, hogy a megszállt területek minél előbb felszabaduljanak. Németországban azért alakult jobboldali kormány, mert az antant nem tanúsított megértést a német kívánságokkal szemben.

Jörissen gazdasági egyesülés párti rövid felszólalása után Leicht bajor néppárti beszélt. Hansulyozta, hogy bár kívánatos volna a pacifisták békéje, de Németországnak meg kell védenie önmagát mindezzel az eszközökkel, amelyek rendelkezésére állnak. Grüle fajvédő a korrupciós boitrányokat ismerteti, kijelentvén, hogy a birodalmi elnök családjára vonatkozó kompromittáló adatok vannak a birtokában. A szociáldemokraták zajos tiltakozás közben bejelentette, hogy az adatokat egyelőre nem hozza

nyilvánosságra.

Luther kancellár reflektált ezután a pártok soronkívüli beszédére. Breitscheid felszólalására megjegyezte, hogy a kormánynak a londoni konferencia után nem volt oka kételkedni abban, hogy az antant kiűrti a kölni zónát. Az érdekelte hatalmak különben még kompromisszumos javaslatot sem tettek, hanem egyszerűen kimondták a megszállás fentartását. Téves az az állítás, hogy a kölni zóna további megszállásával a Ruhr-vidék kiürítése is eltolódott. Westarp gróf beszédére utalt és kijelentette, hogy a kormány a törvényeket mindenki-vel szemben egyformán alkalmazza.

A kancellár beszédét a kommunisták állandó közbekiáltásokkal zavarták. Kórusban kiáltották a kormány felé:

— Amnesziát!

Mikor pedig Luther kijelentette, hogy az amneszia kérdésében nem óhajt nyilatkozni, a kommunisták pokoli lármát csantak. Az elnök erre Schwarz kommunista képviselőt kizárta az ülésről, majd amikor a kizárt képviselő a felszólításra nem hagyta el a termet, az ülést tíz percre felfüggesztette. A szünet után az elnök bejelentette, hogy a birodalmi gyűlés Schwarz képviselőt nyolc ülésről zárta ki.

Ezután a kancellár folytatta beszédét. Kijelentette Luther kancellár, hogy koalíciós kormány valóban nem áll fenn, de a koalíció sem biztosítaná valamennyi párt teljes egyetértését. Hangsúlyozta, hogy a kormány helyteleníti a köztársaság elleni izgatást, de tiszteletben tartja az alkotmány 118. cikkelyét is, amely minden polgárnak szabad véleménynyilvánítást biztosít. Kijelentette végül, hogy a kormány tagjai között egyhangú megállapodás van, hogy az államforma nem változtatható meg.

Az ülést ezután berekesztették. A legközelebbi ülés csütörtökön lesz.

Nehézségek

a jugoszláv-magyar gazdasági tárgyalásokon

Surmin kereskedelemügyi miniszter nyilatkozata

Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar tárgyalásokat szerdán tovább folytatták. A jugoszláv-magyar tárgyalásokkal kapcsolatban Surmin kereskedelemügyi miniszter nyilatkozott a Vreme-nek és kijelentette, hogy a tárgyalások nagyon lassan haladnak előre. Tekintettel Magyarország arra a törekvésére, hogy az olasz kikötőn át akar árut bevinni, a magyar delegáció speciális tarifális kedvezményeket kért a tranzitú forgalomban.

Ezzel szemben a jugoszláv delegáció kompenzációkat kért, amiket a magyar delegáció csak részben hajlandó megadni. Ezért szükséges vált az egyes tarifális kérdések külön tárgyalása. A magyar delegáció egyes tagjainak nyilatkozatából úgy látszik — mondotta a kereskedelemügyi miniszter — hogy a delegáltak vissza fognak utazni Budapestre, hogy kormányuktól utasításokat kérjenek, mert nincs felhatalmazásuk a jugoszláv követelések teljesítésére.

Ami a Fiumén és Trieszten át való behozatalt illeti, a magyar delegáció kijelentette, hogy hajlandó Susákon át is árut behozni, de kifogásolják ennek a kikötőnek eddigi berendezését, főképpen pedig azt, hogy a tengerről érkező árut a halóból nem lehet közvetlenül jugoszláv területre kirakni. A magyar delegáció sokallja az adriai tarifát is, a kereskedelemügyi miniszter azonban reméli, hogy ezen a ponton nem kerül sor konfliktusra.

Két feleség, egy férj

Bigámia miatt letartóztattak egy suboticei pincért

Boloztatba illő jelenet játszódott le kedden a suboticei rendőrségen. Két kisírt szemű asszony vonsozott fel a rendőrségre egy férfit és magukból kikelve, mindketten egyszerre panaszkodtak el, hogy a köztük remegő Todorovics Dragosláv pincér égbekiáltóan megcsalta őket, mert — mint megtudták — mindkettőjüknek örök hűséget esküdött az anyakönyvvezető előtt. Az asszonyok izgatott előadásából csak nagynehézsen sikerült kihámozni a tényállást.

Todorovics Dragosláv a suboticei vasúti étterem pincére tíz évvel ezelőtt összejelmerkedett Földes Irma martonosi leánnyal, akivel rövidesen törvényes házasságra is lépett. Zavartalanul éltek hosszú éveken keresztül, a békés családi harmóniát semmi sem zavarta meg. Közben megszaporodott a család, többet kellett keresni és ezért Todorovics 1924 év tavaszán elment Mostárba munkát keresni. Mostárban egy Manjak Dostina nevű leánnyal hozta össze sorsa. Todorovics szerelemre gyuladt s Martonoson hagyott feleségéről, gyermekeiről megfeledkezve, oltár elé vezette Manjak Dostinát. A második házasság után a honvagy visszahozta Todorovicsot Szuboticára, ahol a vasúti étteremben kapott állást. Első számú felesége, amikor értesült, hogy Todorovics Szuboticán van, gyerekeivel együtt felkereste férjét, akivel tovább élt. Vasárnap azután, előzetes bejelentés nélkül Szuboticára érkezett a második számú asszony is Mostárból. Két nap telt bele, amíg a két asszony rájött, hogy Todorovics mindkettőjüknek törvényes férje, mire együttes erővel felvitték a rendőrségre.

A rendőrség Todorovicsot bigámia miatt letartóztatta és átadta a suboticei ügyészségnek.

Becskerek költségvetése a közgyűlés előtt

A radikális-párt a tanács javaslata ellen szavazott

Becskerekről jelentik: A becskereki kiszélesített tanács szerdán délután tartotta rendes ülését, amelynek tárgysorozatán 140 pont szerepelt. Ezek között a legfontosabb a város 1925. évi költségvetése, a városi takarékpénztár létesítése és a tisztviselőlakások építésére vonatkozó javaslat volt. A két utóbbit azonban levették a közgyűlés napirendjéről és így a költségvetési vita töltötte ki a közgyűlés legnagyobb részét.

A városi költségvetés 260 százalék pótladót irányoz elő erre az évre, va yis ugyanannyit, amennyi a múlt esztendőben volt. Alexics Bogoljub polgármester részletesen indokolta, hogy a pótladót miért nem lehetett leszállítani. Ezután Antics Bozska hivatalos radikális-párti, a Radikális Borac szerkesztője éles támadást intézett Krizsanov Pál főszámvevő ellen a költségvetésnek azzal a pontjával kapcsolatban, amely 60.000 dinárt irányoz elő a városi tisztviselők külön munkadíja fejében, amit a következő év jövedelméből fedezni kéne. Antics azt javasolta, hogy ne meghatározott összeget vegyenek fel a költségvetésbe a külön munkák díjazására, hanem esetleg az év végén adjon a város valami jutalmat a tisztviselőknek. Alexics Bogoljub dr. polgármester szavazásra tette fel a kérdést, hogy a közgyűlés elfogadja-e a tanács eredeti javaslatát. A szavazás alkalmával a radikális-párti tagok a költségvetési javaslat ellen szavaztak és 48 szavazattal 32 ellenében elvetette a közgyűlés a tanács javaslatát. Majd 65 szavazattal hat ellenében Antics módosításával elfogadták a javaslatot.

Ezután a tanács előterjesztésére meg-

szavazták a tisztviselők tizenharmadik havi fizetését azzal a feltétellel, hogy azt az összeget csak akkor folyósítják, ha az egyéb kiadások fedezése után marad rá is fedezet. A közgyűlés ezután tudomásul vette, hogy dr. Alexics Bogoljub polgármester a VII. fizetési

osztályból a VI. fizetési osztály harmadik fokozatába lépett elő. Végül a beogradai diákotthon részére kétezer dinár segélyt szavazott meg a közgyűlés, majd kisebb ügyek elintézése után dr. Alexics polgármester berekesztette az ülést.

A csehek és szlovákok harca

A turóc-szentmártoni határozat csak tíz évre köti a szlovákokat a csehekhez
Hlinka András nyílt levele

Prágából jelentik: Hlinka András nyílt levelet intéz a tót néppárt klubja nevében a kormányhoz, melyben azt írja, hogy a csehszlovák köztársaság nevének egy szóban Tschechoslovakei-nek írása, nyílt megszegése a st.-germaini békeszerződésnek. Hosszabb fejtegetés után hivatkozik az 1918. október 30-iki turóc-szentmártoni határozatra és egyenesen szenzációssá válik nyílt levele azzal, hogy ennek a turóc-szentmártoni határozatnak egy eddig még ismeretlen nasszusát tárja föl.

Azt mondja ugyanis, hogy a turóc-szentmártoni határozat értelmében a tótok a csehekkel pontosan körülhatárolt időtartamra, csak tíz évre kötötték szövetséget és főtartották maguknak azt a jogot, hogy tíz év letelte után élni legyenek önrendelkezési jogukkal és maguk döntik el akkor azt, hogy tovább együtt akarnak-e maradni a csehekkel, vagy pedig önálló államot akarnak-e alkotni.

A pozsonyi Tagesbote és Híradó című lapokat a nyílt levél közlése miatt elkobozták.

Mükedvelő-színészből hivatásos betörő

A suboticei adópénztár kifosztása — Csütörtökön kezdi tárgyalni a suboticei törvényszék Papp István bűnügyét

Csütörtökön kerül főtárgyalásra a suboticei törvényszéken Papp István, a városi adóhivatal sikkasztójának bűnügye.

Papp István 1922. év december hó 13-án került a városi adóhivatalhoz díjnoki minőségben. A hivatalban megbízható, ügyes tisztviselőnek tartották, úgy hogy ellenőri teendővel is megbízták és az egyik pénztárkulcsot is ő őrizte. A huszonéves fiatalember — aki egyébként nem volt költelező, léha, mulatózó természetű — négy év óta lakott özv. Weber Frigyesné Scotus Viator ucca 13. számú házában, ahol egy udvari szobát birt albérltetben.

Hogy fedezték fel Papp István szökését

Múlt év augusztus 30-án — egy szombati nap — Weberék házmesternője reggel 7 órakor, rendes szokása szerint, bement Papp szobájába, hogy fölkeltesse, de az ágyat érintetlenül, a szobát üresen találta. Weberné nevelt leánya az előszoba asztalán egy borítékba zárt levelet talált. A levelet Papp írta és a következőket tartalmazta:

»Bocsánatot kérek, hogy nem személyesen bucsuzom, de nem akarom, hogy valaki tudjon róla. Kézsókkal, Pisti.«

Weberék nem tudták maguknak megmagyarázni a különös bucsuzó-levelet értelmét, de nem kellett sokáig töprengeniük, mert pár perc múlva megtalálták a magyarázatot egy másik levélben, amely Papp István szobájában, az asztalon feküdt.

Ez a második levél következőleg hangzott:

»Amit megtettem, magam tettem, senki sem az oka, a pénztár zárját fogpiszkálókval nyitottam ki. A kulcsokat megcsináltattam. Egy év óta 92.000 dinárt vittem el, kétszáz ezer dinárt most vittem el.«

Bombaként hatott ez a levél a Weber-családra, akik előtt most már világos lett, hogy lakójuk, Papp István, sikkasztott és lopott a város kasszájából.

A két levelet özv. Weberné rögtön fölvitte a városházára és átadta Vidrovics János adóhivatali főnöknek.

Wertheim-kassza, amelyik fogpiszkálókval kinyitható

A városi adóhivatal pénztára a városháza első emeletén van elhelyezve és a hozzávezető nagy folyosót — hi-

vatalos óra után — nehéz vasajtókkal zárják el. A vasajtók kulcsait a rendőrségi ügyeletes-szobában őrzik. A kérdéses nap — augusztus 29, péntek — délután több adóhivatalnok — köztük Papp is — a hivatalban dolgozott. Hat óra tájban befejezték a munkát és távoztak a hivatalból. Papp ekkor azt mondta, hogy neki még dolga van és ottmaradt a hivatalban. Amikor egyedül maradt a pénztárhelyiségben, rögtön hozzáfogott a bezárt Wertheim-szekrény kinyitására. Az egyik zárat rendes Wertheim-kulccsal, a másikat három fogpiszkálókval nyitotta fel. Azután a szekrényben levő, csomagokba kötözött kétszáz ezer dinárt magához véve, a szekrényt ismét bezárta és eltávozott.

A szökés

Az ellopott kétszáz ezer dinárral Papp István még aznap éjjel átszökött a határon és Budapestre utazott.

A vakmerő lopás és szökés híre rendkívüli feltűnést keltett az egész városban. Papp Istvánt széles körben ismerték és éppen azok előtt, akik évek óta közelebbi ismeretségben, barátságban voltak vele, volt legnagyobb meglepetés a sikkasztása és szökése. Szolid, csendes embernek ismerték. Nem voltak költséges passziói, nem járt kávéházba, nem ivott, nem kártyázott, egyetlen szenvedélye volt csak: mükedvelősködni. Mükedvelői körökben bizonyos népszerűsége tett szert. Azt hitte magáról, hogy kiváló színésztalented. Minden mükedvelői előadáson résztvett és azokat a szerepeket favorizálta, ahol elegánsan kellett megjelenni. Erre természetesen nem futotta a díjnoki fizetés.

Amikor Suboticáról az ellopott nagy pénzzel Budapestre érkezett, hamis név alatt szobát vett ki és szorgalmasan járt színházakba, nappal pedig színészkulcsokat keresett föl, be is iratkozott egyik színházba. A moziszinészet kultiválását is fölvette tervei közé, közben azonban a budapesti rendőrség letartóztatta és megindult a diplomáciai kiadatási eljárás. Ennek befejeztével a budapesti rendőrség közösel elhozta Papp Istvánt a kecbiai állomásra, ahol átadták a suboticei államügyészség kiküldöttének. A múlt hó vége óta van vizsgálati fogságban.

A vád

Az államügyészség okirathamisítással, sikkasztással és lopással vádolja Papp Istvánt, mert 1923 szeptember 28-tól 1924 július 23-ig mint adóhivatali napi-

díjas, aki ellenőri szolgálatot is teljesített, a városi adópénztárnál különböző adóbefizetési tételeket hamisan könyvelt el és ezen a módon 94.300 dinárt a saját céljaira megtartott, ezzel okirathamisítást és sikkasztást követett el.

Vádolja továbbá betöréses lopással, mert 1924 augusztus 29-én délután alkulcsal felnyitotta a pénzszekrényt és onnan 200.000 dinárt vett ki egy összegben.

A főtárgyalás

A főtárgyalás csütörtökre van kitűzve. A főtárgyalást Pavlovics István törvényszéki elnök fogja vezetni. A tanács tagjai Starcevic Mató és Gyorgyevics Jován törvényszéki bírák lesznek. A közvédat Vasziljevics Ljuba dr. államügyész fogja képviselni, a védelmet Piskulics Zvonimir dr. ügyvéd látja el.

A főtárgyalásra csak belépőjeggyel lehet megjelenni.

Politikai vitából halál

Gyilkosság Novibecsen

Novibecseről jelentik: Véres gyilkosság tartja izgalomban Novibecse lakosságát. A gyilkosság áldozata Popovics Zsarkó husz éves novibecsei legény, akit egyik barátja politikai nézeteltérés miatt gyilkolt meg.

Popovics Zsarkó és Szekulics Száva novibecsei legények hétfőn este az egyik kocsmában mulattak. Már meglehetősen ittasak voltak, amikor politikázni kezdtek. A politikai vitakozás hamarosan oly szenvedélyes lett, hogy Szekulics előrántotta kését és több helyen megszurta Popovicsot. A több sebből vérző legény összeesett és mire orvosi segítség érkezett, már teljesen elvérzett és rövid szenvedés után meghalt.

A gyilkosságról nyomban értesült a rendőrség, amely Szekulicsot letartóztatta és beszállította a becskereki ügyészség fogházába.

A kokain-csempész titokzatos halála

Meggyilkoltak Turinban egy bécsi kereskedőt

Milánóból jelentik: Turin mellett az országuton a napokban fején lőtt sebbel meggyilkolva találták Fleischmann Lipót bécsi kereskedőt, aki gyakran járt üzleti ügyekben Olaszországban. Azonnal értesítették a helyi rendőrséget és azóta az olasz és a bécsi rendőrség vállalva folytatja a nyomozást, de eddig nem tudták a gyilkost kézrekeríteni. A bécsi rendőrség információi szerint Fleischmann, akinek felesége és gyermekei vannak, borderítő anyagok eladásával foglalkozott, amelyeket vagonszámra szállított Turinba. Az olasz rendőrség adatai szerint azonban az utóbbi időben a kokain-csempészettel is foglalkozott, amiből nagy jövedelmei voltak. Ugyancsak az olasz rendőrség megállapítása szerint Fleischmann egy barátja gyilkolta meg, aki szintén kábítószerrel üzletkedett, de hogy mi volt a gyilkosság oka, arra nézve semmiféle támpont sincsen, mert az áldozatnál megtalálták összes pénzét és ékszereit, tehát rablógyilkosságról nem lehet szó. Az olasz lapok valószínűnek tartják, hogy asszony rejtezik a háttérben. Ezeknek a lapoknak riporterei állítólag kinyomozták, hogy Fleischmann valaki szerelmi féltékenységből keltecsébe csalta és agyonlőtte, azután a holtestet kivitte a utszélre. A turini és milánói rendőrségen azonban szentül meg vannak győződve arról, hogy a gyilkos az áldozat egyik hazójabeli konkurrens volt, de hogy van-e erre pozitív adat, azt nem hozzák nyilvánosságra és így egyelőre tág tere marad a riporterek fantáziájának. Előljár ebben a turini Gazette de Popolo, amely lap 5000 lírát tűzött ki jutalmul annak, aki a gyilkos nyomára vezet.

A Lederer-ügy a magyar nemzetgyűlés előtt

Csáky honvédelmi miniszter a gyilkos csendőrfőhadnagy szerepéről

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlésen az ellenzéki képviselők tárgyalásban folytatták a költségvetés tárgyalását. A vita első szónoka Lukács György, élesen bírálta a beteriesztett költségvetési javaslatot, amellyel szerinte az adófizető polgárság adóztatása a végletekig meg van feszítve. A kormány — mondotta — miudent el kell követni, hogy a külföldi tőke beözönlése elől elhárítsa az akadályokat. A magyar tőkekészlet nagyon csekély és nincs más segítség, mint az idegen tőke, amely azonban, mint a jelek mutatják, Magyarországon nem találta meg azt a biztonságot, amelyre szüksége van. A megkötöttséget meg kell szüntetni és el kell távolítani mindenekelőtt azokat az akadályokat, amelyeket magunk emelünk a külföldi tőke beözönlése elé. De el kell hárítani a szellemi akadályokat is, amelyek különösképpen rossz hírét terjesztik Magyarországnak. A numerus clausus a magyar törvényhozás szégyene. Hiányzik belőle az őszinteség és az igazság; intenciója az volt, hogy a zsidóságot a proletárdiktatura alatt tanúsított magatartása miatt megbüntesse. De egyesek bünéért nem lehet az egész zsidóságot felelőssé tenni, ez igazságtalan dolog. Az egyetemes nagy világáramlatok alól nem vonhatjuk ki magunkat. A szabad tanulás elve pedig olyan nagy világáramlat, amellyel szembe nem helyezkedhetünk. Nem tehetjük mi ezt azért sem, mert kisebbségek védelmét követeljük és ezt követelve, nem helyezkedhetünk a numerus clausus alapjára.

Lukács György ezután a királykérdéssel foglalkozott, amelyet véleménye szerint továbbra is nyugvóponton kell tartani, majd rátért a választójogi kérdésre. Az új választójogi törvény — mondotta — nem térhet le az általános választójog alapjáról. Annál kevésbé sem térhet le, mert a titkosság, mint a választójog gyakorlásának módja, annyira általános lett, hogy a külföld nem tud arra a mentálitásra helyezkedni, hogy a nyílt szavazás a magyar nemzet nyíltságával és őszinteségével hozható kapcsolatba, mint egy posztulátum.

Kállay Tibor felszólalásában azt hangoztatta, hogy jobb szerette volna, ha megakarták volna a kultusz-tárcánál, hanem inkább a belügy-tárcánál és általában az adminisztrációnál ér el a kormány. A költségvetést megszavazza.

Karaffa Jenő aradiószabadság ügyében terjesztett elő interpellációt. Kifejtette, hogy a modern technikának ez a fontos vívmánya rohamosan hódít az egész világon és a külföldi országokban már ugyiszólván mindenütt rendezték a rádiószabadság kérdését. A magyar kormány szintén sürgősen szabályozni kellene a rádió-használat ügyét, mert Magyarországon is egyre többen szeretnék a rádiót felállítani.

Valkó kereskedelmi miniszter rögtön válaszolt és hangsúlyozta, hogy a kérdés szabályozása bizonyos óvatosságot igényel. Bejelentette, hogy ebben az ügyben már folynak megbeszélések és a kérdést szabályozó rendelet már a jövő hónapban megjelenik.

Meskó Zoltán a Lederer-ügyben intézett kérdést a honvédelmi miniszterhez. Beszédében kitért a beszállított gyilkosság körülményeire és elmondta, hogy Lederer a kommunizmussal sok atrocitást és gyilkosságot követett el, a csendőrséghez azonban mégis felvették, sőt előléptették. A honvédelmi minisztertől arra kért választ: hogy történhetett,

hogy Lederert aktiválták és miképpen került a csendőrség kötelékébe.

Csáky honvédelmi miniszter azonnal válaszolt. Elmondta, hogy Lederer, akinek multját most rekonstruálja a katonai törvényszék, a háború alatt mint tartalékos tiszt szolgált a hadseregben és több kiüntetését szerzett. A forradalomkor Pozsonyban rekedt, ahonnan a kommunizmus alatt tért vissza Magyarországra. A szegedi kormány megalkulásának hírére Szegedre szökött, ahol szolgálataira jelentkezett a szervezés alatt álló vadászkielégítmenynél. Azokban az időkben nem tudták ki-puhatolni a multját, mert erre nem volt semmi lehetőség. A proletárdiktatura után Dunántulon működött, majd Budapesten a Prónav-különítményben szolgált, amely a csendőrség kötelékébe tartozott. Amikor sor került a hadsereg átszervezésére, a különítmény tartalékos tisztjei azt kérték, hogy aktiválják őket és osszák be a csendőrséghez. Lederert, miután szolgálatát mindig megfelelően végezte, nem szereltették le, hanem pótsendőrtisztté aktiválták. Multjáról ekkor sem lehetett

semmit megtudni, mert a szálak Bécsbe és Pozsonyba vezettek, ahonnan biztos információkat nem tudtak beszerezni. Lederer tartalékos tiszt és állás nélküli magánalkalmazott volt, így tehát senkinek se volt joga beleszólni abba, hogy kit vegyen el feleségül. Amikor ténylegesítését kérte, beteriesztette okmányait, amelyekben azonban nem volt szó arról, hogy nős. Itt áll be a vizsgálatban — mondotta Csáky honvédelmi miniszter — mert eddig még nem volt megállapítható, hogyan lehetséges, hogy azóta senki sem jelentette, hogy Lederer nős. Erre nézve a legszigorúbb vizsgálatot indította meg és azokat, akiket felelősség terhel, szigorúan meg fogja büntetni. Tiltakozott a miniszter ezután az ellen, hogy ebből az esetből kifolyólag bármilyen oldalról is a hadsereg tisztikarára vonjon le kedvezőtlen következtetést és azzal fejezte be felszólalását, hogy a vizsgálat befejezése után válaszolni fog azokra a kérdésekre is, amelyekre nézve ma még nem nyilatkozhatott.

Meskó Zoltán viszontválasza és Csáky honvédelmi miniszter újabb rövid felszólalása után úgy az interpelláló képviselő, mint a nemzetgyűlés tudomásul vette a miniszter válaszát. A nemzetgyűlés ülését néhány lényegtelen felszólalás után berekesztették.

• Letartóztatták a titkosrendőrség kikindai főnökét

Hogy készül a kémkedési pör? — Bizonyítékgyűjtés koholt vádakhoz

A múlt év decemberében Szomborba az állami titkos rendőrség főnökévé nevezték ki Szvecskovics Sztolánt, aki kinevezése előtt díjnok volt a közoktatásiügyi minisztériumban, s mint ilyen hasznos és hangos politikai szolgálatokat tett. Ezeket jutalmazták azzal, hogy a közbiztonsági és rendőri ügyekkel addig egyáltalán nem foglalkozó tollnokot detektívönökké nevezték ki.

Szvecskovics Szomborba való megérkezése után hangoztatni kezdte, hogy ő különleges megbizatással került Szomborba, neki az a feladata, hogy megtisztítsa a várost a hazaárulóktól, s az állam ellenségeitől s hatalmában áll mindenkit, akit megbizhatatlannak tart, börtönbe juttatni.

Eleinte ezt a megbizatást, különleges feladatait csak szűk körben, főleg korezmákban, éjszakai lebujokban hangoztatta, ahol nagy dorobólásokat rendezett s honmentő tevékenysége nem szorítottok másra, mint arra, hogy az elfogyasztott italok árával adós maradt s hogy egyeseket megpumpolt. Csakhamar összeismerkedett azonban azokkal a szombori és Szombor környéki emberekkel, akiknek ambícióját és kívánságait a legutóbbi tisztviselői kinevezéseknél sem elégitették ki, s akik abban látták veszélyeztetve a haza sorsát, hogy mások ülnek a hivatalokban, nem ők.

Ettől kezdve Szvecskovics, az állami titkosrendőrség főnöke és barátai az obskurusabb beogradi lapokban sirták el panaszait, s napnap után jelentették meg a cikkeket arról, hogy Szomborban mennyi hazaáruló van. Ehhez a könnyen osztogatott címhez, ezúttal nem a szombori magyarok jutottak, hanem a kerületi főispán, a szombori főkapitány s több más közbizalmat élvező tisztviselő, aki régebben van állásban s nem volt hajlandó helyét Szvecskovicsnak és barátainak átengedni.

A vádatokat meglehetősen élénk fantáziával konstruálták meg ezek ellen. A cikkek szerint ezek magyarok, az állam ellenségei, akik

kémkednek, jelentéseket küldenek át Magyarországra, üldözik a szerbeket s nem hagyják az igaz hazafiakat érvényesülni. Ugyanilyen hangú s ilyen vádaktól hemzsegő cikkek jelentek meg befolyásos és tekintélyes szombori szerb polgárok ellen is.

Mikor a vádatokat már a beogradi lapok elég sokszor hangoztatták, Szvecskovics hozzáfogott, hogy bizonyítékokat szerezzen a fantáziaszülte vádak mellett. Letartóztatta Bosnyák Ernő szombori nyomdátuladonost azon a címen, hogy szombori köztisztviselők megbizásából jelentéseket csempész át Magyarországra.

Bosnyák tagadta a vádat s erre letartóztatták a feleségét és a lányát s azokat igyekeztek rábírní, hogy vallják be, hogy Bosnyák kapott és vitt át kémjelentéseket Magyarországra. Hogy mi történt a két nő kihallgatása alatt, hogy Szvecskovics meglegedett-e azzal, hogy csak az országból való kiutasítással fenyegette meg a letartóztatottakat, vagy erőszakosabb eszközöket is vett-e igénybe, azt a vizsgálat fogja megállapítani. Tény az, hogy Bosnyák nevelt lánya Szvecskovics előtt bevallott mindent, amit a detektívönök kívánt, s erre szabadon bocsátották. A lány kihallgatása után nyomban elment Eremin György szombori főkapitányhoz, aki ellen Szvecskovics leginkább akart bizonyítékokat gyűjteni s elmondta neki a kihallgatás és a letartóztatás részleteit. A főkapitány jegyzőkönyvet vett föl a vallomásról s jelentést tett a kerületi főispánnak, akihez már előbb több panasz érkezett Szvecskovics viselt dolgairol.

A detektívönök működéséről a szombori kir. ügyészségnek is jelentést tettek s az ügyész indítványt terjesztett elő, hogy Szvecskovicsot hivatalos hatalommal való visszaélés, zsarolás, személyes szabadság megsértése és hamis tanúzásra való rábíras gyanúja

alatt helyezték előzetes letartóztatásba.

Szvecskovics mezeneselte, hogy veszedelem fenyegeti s megszökött Szomborból. A vizsgálóbíró pedig helyt adott az ügyész előterjesztésének, s mert Szvecskovicsot nem lehetett Szomborban megtalálni, elrendelte a körözését. A miniszterium a törvényszék rendelkezéséről nem tudva, néhány nappal ezelőtt Szvecskovicsot Kikindára nevezte ki az állami titkos rendőrség főnökévé.

A szombori ügyészség megtudta, hogy Szvecskovics Kikindán van s detektíveket küldött ki letartóztatására. A szombori detektívek a kikindai csendőrség közbenjöttével fogatosították a letartóztatást s Szvecskovicsot beszállították a szombori ügyészség fogházába.

Szvecskovics a letartóztatás elrendelése ellen felfelvannodással élt a vádtanácshoz.

Erdélyi tanuvallomások Robozék hazaárulási pörében

Magyarokat verettek meg a szigurancán

Budapestről jelentik: A Robozpör szerdai tárgyalásán felolvasták a Roboz-fivérek tanuvallomásáról szóló jegyzőkönyveket. A jegyzőkönyvek arról szólnak, hogy a Roboz-fivérek mint verettek meg egyes ébredő érzelmi magyar embereket Kolozsvárott a szigurancán, mert nem értették velük egyet. A többi jegyzőkönyvek szerint Robozék majdnem mindennap feljelentettek ártatlan magyar embereket, akiket aztán a román rendőrségen véresre vertek. A vallomási jegyzőkönyvek felolvasása után Roboz Imre tagadta a jegyzőkönyvben foglaltakat és kijelentette, hogy ő egyetlen magyar embert sem jelentett fel a szigurancán. Az ügyész a bizonyítás kiegészítését kérte.

Roboz Imre hangoztatta, hogy ő is kéri a megjelent tanúgocikkeknek és röpiratoknak a felolvasását, azonban ne csak egyes szakaszokat olvassanak fel, amint azt az ügyész indítványozza, hanem a cikkeket teljes terjedelmükben, mert az egyes szakaszok kirágásával nem látná meg a törvényszék azt a tendenciát, amelyet ők szolgáltak.

A halottgyalázó Windischgrätz

Bocsánatkéréssel végződött a herceg rágalalmazási pöre

Budapestről jelentik: Herceg Windischgrätz Lajos, mint ismeretes, a Pester Lloyd egyik számában azzal vádolt meg néhány volt függetlenségi párti politikust, hogy a háborúban francia pénzen defettista politikát üzött. Sajtó utján elkövetett rágalmazásért P. Abraham Dezső és elhalt Holló Lajos fia, dr. Holló Gábor pört indítottak herceg Windischgrätz Lajos ellen.

Az ügynek szerdára volt kitűzve a főtárgyalása, azonban a tárgyalás megkezdése előtt nyilatkozatot olvasott fel, amelyben ünnepélyesen kijelentette, hogy rosszhiszemű információkkal példátlanul félrevezették. Meggyőződött arról, hogy sem Abraham Dezső, sem Holló Lajos nem fogadott el külföldi hatalomtól pénzt és ezért bocsánatot kér tőlük.

Ezután dr. Csizmadia Endre, Abraham Dezső és Holló Gábor jogi képviselője olvasott fel nyilatkozatot, amelyben úgy az elhalt Holló Lajos, mint Abraham Dezső politikai multját ismertette és végül kérte az eljárás megszüntetését. A tárgyalás tehát kölcsönös kibéküléssel ért véget.

Németország nem ad ki magyar bünösöket

Retorzió Erzberger gyilkosainak szabadlábrahelyezése miatt

Budapestről jelentik: Két megszökött pesti tőzsdés Weisz Emil és Őszi Gyula a múlt év októberében Párisban kérekerültek és mindketten a párisi törvényszék foglyai voltak egészen a legutóbbi napokig, amikor azabadlábrakerültek és Buenos Ayresbe utaztak. Budapesten — különösen a károsultak körében — nagy konsternációt kelt az eset, amelynek érdekes magyarázata van.

A párisi törvényszékhez november hó utolsó napjaiban érkezett meg a kiadatást kérő irat és a törvényszék úgy döntött, hogy Weisz Emilt és fiát kiadja a magyar hatóságoknak. A magyar hatóságok és a hitelezők saját költségükön Németországon keresztül akarták hazaszállítani Weiszt és Őszi. A német hatóságok azonban ebbe nem egyeztek bele. Megtagadták azt, hogy Weisz Emilt és Őszi Gyulát országukon keresztül hozzák Magyarországra. Tiltakozásukat azzal indokolták, hogy Magyarország nem adta ki Erzberger birodalmi miniszter gyilkosát, Schultze Henriket a német hatóságoknak. Retorzióképpen a német hatóságok sem adnak ki magyar bünösöket Magyarországnak, sőt arra sem vállalkoznak, hogy Németországon keresztül megengedjék a bünösök transzportálását és a német határokon belül azokat őrzik.

Ilyen körülmények között Weisz Emil és fiát a párisi törvényszéken tovább tartották fogva, várva, hogy a magyar hatóságok a hazaszállítást más útvonalon fogják eszközölni. Időközben azonban több, mint két hónap telt el, úgy, hogy a francia hatóságoknak nem volt módjában tovább is letartóztatásban tartani a két pesti tőzsdést.

Ismeretlen részletek Habsburg Károly különbéke-tervéről

Ausztriai Egyesült Államok

Prágából jelentik: Herron amerikai tanár, az elhunyt Wilson egyik legmeghittőbb embere, aki most Pöstyénben üdül, fogadta a Narodni Listy munkatársát és rendkívül érdekes dolgokat mondott el az 1918 elején keletkezett különbéke-tervekről, amelyek Bécsből indultak ki. Herron tanár akkor Wilson megbízásából Genfben tartózkodott s az volt a feladata, hogy minden nem-hivatalos béke-tervkés idejében tájékoztassa Wilsont.

Herron elmondotta, hogy Lammasch, aki akkor nem volt hivatalos állásban, Károly Genfben küldte egy béketervvel. Bern közelében, a mühlonsi kastélyban találkozott Lammasch és Herron, ott beszéltek meg Károly béketervét, amely a következőkben állott: Károly irásban nyilatkozatot küld a pápának, hogy komolyan kívánja a békét és el van tökéltve arra, hogy új Ausztriát fog alakítani. A pápa erre hivatalos irást küld Wilsonnak, amelyben kijelenti, hogy helyesli a tervet és felszólítja a szövetségeket, hogy ők is fogadják el.

A terv maga pedig az volt, hogy Károly kezdeményezi az «Ausztriai Egyesült Államok» megalakítását. Ausztria, Magyarország, Csehország (Morvaországgal és Sziléziával együtt), Erdély, Ausztriának délszlávok lakta része és a tót felvidék osztrák területre federalisztikus parlamenttel autonóm államba tömörül, ami pedig az olasz nyelvterületet illeti, az egyelőre 2—5 évre önkormányzatot kap és alkalmas időben népszavazáson dönti el, hogy Ausztriához, vagy Olaszországhoz kíván-e csatlakozni.

Lammasch a tárgyalások után visszautazott Bécsbe és onnan értesítette Herront, hogy Károly elfogadja ezt a megoldást. A tervet Windischgrätz és

Lammasch együttesen dolgozta ki és már Károly előtt fektet, mikor gróf Czernin külügyminiszter tudomást szerzett róla és sietett azt Berlinnek értesére adni.

Herron elbeszélte, hogy Vilmos császár azonnal táviratozott a fiatal Károly királynak és felszólította, hogy haladéktalanul hagyja abba a tárgyalásokat, mert különben német birodalmi csapatok azonnal megszállják Bécsét. Az osztrák császár eleinte nagyon meg-

ijedt, később ingadozott. Herron a tervet elküldte Wilsonnak s azt a meglegyezést fűzte hozzá, hogy ő nem helyesli, hogy a Habsburgok maradjanak a trónon. Később merült fel az önálló Tótország eszméje és ezt Herron magáévá tette, majd Wilson is elfogadta. Erre történt aztán, hogy Wilson elutasította az osztrák különbéke-tervet és így érlelődött meg az az elhatározás, hogy Csehszlovákia mint önálló és független állam fog megalakulni.

Eskütt Nagyatádi beleegyezésével panamázott Polónyi Dezső szenzációs vallomása egy rágalmozási perben

Budapestről jelentik: A törvényszék szerdán tárgyalta Schandl Károly államtitkár rágalmozási perét dr. Polónyi Dezső ügyvéd ellen. Polónyi ugyanis 1922 májusában, a csongrádi választás alkalmával, amikor ellenfelét volt Schandlnak, azt állította, hogy Schandl államtitkár illegitim összeharócsolt pénzen, a párkassza segítségével választották meg.

A tárgyaláson Polónyi kijelentette, hogy nem érzi magát bünösnek. Elmondotta, hogy 1921 szeptemberében felkérték, vállalja el Eskütt Lajos védelmét Nagyatádi Szabó István beleegyezésével. Erre ő kijelentette, hogy előbb Nagyatádival szeretne az ügyről beszélni.

— Annyit mondhatok, — folytatta Polónyi Dezső — Nagyatádi Szabó Istvánnal való beszélgetésem alapján, hogy Nagyatádi kétségkívül tisztában volt azzal, hogy Eskütt Lajos mit csinált és hogy ő Eskütt dolgait nem ellenézte. Nagyatádi egyenesen felszólított arra, vállaljam Eskütt védelmét. Én azt választottam, hogy mint védőnek egyedi feladatom ebben az esetben az eltussolás lenne, én azonban erre a közéleti tisztaság okából nem vállalkozhatom. Nagyatádi ekkor ezzel fordult hozzám:

— Menjünk a kormányzó ur ötméltóságához külön k'hallgatásra... Az elnök félbeszakítja Polónyit e mondatnál:

— Ez nem tartozik ide.

— De igen, — válaszolta Polónyi — idetartozik. Azt akarta Nagyatádi, hogy a kormányzó ur előtti különk'hallgatáson én jogilag magyarázzam meg, hogy Eskütt Lajos nem volt közhivatalnok és hogy az egész Eskütt-ügy hatalmi szóval megszüntetendő. Szemrehányást tettem Nagyatádnak a beszélgetés során, mire kifejtette előttem, hogy kiscsapatot párkassza nélkül tartani nem lehet, mert a parasztól egy hatost sem lehet kanni semminemű támogatásra.

Kijelentette ezután Polónyi, hogy bizonyítani kívánja, hogy Schandl államtitkár választási költségeit nem a sajátjából, hanem a párkasszából fedezte.

Schandl Károly államtitkár ezután kijelentette, hogy semmiféle párkasszából egyetlen fillért se vett fel és az Eskütt-ügyhöz nincs semmi köze. Az ügyész kérte a valódiság bizonyítására irányuló tudítvány elutasítását.

A bíróság felelős tanácskozás után közérdekből elrendelte a valódiság bizonyítását és tanúként elrendelte a csongrádi szavazópolgárok névjegyzéke első három választópolgárának kihallgatását, az Eskütt-ügy ítéletének felolvasását és magának Schandl Károly államtitkárnak kihallgatását.

Ezzel a főtárgyalást február 13-ra elnapolták.

Budapesttől Algirig és vissza rekvirált, csalt, lopott és koldult

Összeállították a letartóztatott Jellinek bünlajstromát

Miskolcraól jelentik: A Mezőkeresztesen Jellinek Morton helyett letartóztatott Jellinek Kálmán ügyében a nyomozás megindult és annyit máris sikerült megállapítani, hogy Jellinek J. Kálmán még körmonfontabb és nagyobb stílusú szélhámos Mortonál, akinek egyszerű valutacsálása dilettánsmunka az ő éveken keresztül folytatott szélhámoskodásához képest.

Eredetileg Jellinek János volt a neve, de később a Kálmán nevet vette fel egész önkényesen. Apja vasuti kalauz volt, ő azonban vallomása szerint gimnaziumot végzett. Hét nyelven beszél és jó megjelenésű ember, ami segítségére volt szélhámoságai elkövetésénél. A háború alatt őrmester volt, később alezredessé nevezte ki magát és elegáns egyenruhában, monoklivál a szemén megkezdte szélhámoságait.

Titokzatos módon egy nyilván hamisított igazolványt szerzett, amelyben a belügyminisztérium korlátlan rekvirálásra jogosította őt fel a hadsereg részére. Első ténykedése volt ezután, hogy rekvirált magának egy elegáns autót, azután maga mellé vette társnak Podeszcsák Zoltán őrvetetőt, akit rövid úton előléptetett századossá. Hónapokon keresztül Budapesten követte el kisebb-nagyobb szélhámosságokat, majd autójukon bejárták az Alföldet, ahol a földbirtokosoktól nagymennyiségű terményt rekviráltak — mint mondták — a hadsereg és Budapest élelmezési céljaira. Ahol e munkájuk közben a leg-

csékélyebb ellenállásra találtak, ott Jellinek karhatalommal, sőt akasztással fenyegetőzött.

Karcagon Schwartz Lajos gyapjukereskedő egész áruraktárát vagónba rakatta és elszállíttatta. Elmentéül egy ceruzával írott cédulát hagyott hátra, azzal, hogy mutassa be az állampénztárnál, ahol majd kifizetik a gyapju árát. Mikor Schwartz napok múlva felutazott járandóságáért, kiderült, hogy Jellinek nevű alezredes nincs, senki nem ismeri, annál kevésbé lehetett felhatalmazása gyapju és termény rekvirálására. Schwartznak egész vagyona árujában fektet, a tönkrement kereskedő végő kétségbeesésében föbelötte magát.

Közben Jellinekék Mezőkeresztesen telepedtek meg és itt végigsarcolták a borsodi gazdákat. Itt azonban feljelentették őket, Podeszcsákot elfogták és el is ítélték, Jellinek Kálmán azonban megszökött. Először Csehszlovákiát szélhámolta végig, majd Párisban ment, ahol az idegen légióba állt be. Algirba került, de ott a klímát nem bírta. Egy olasz hajón, mint fűtő visszazökött a kontinensre, másfél éven át kolduláshoz és hiszékeny emberek becsapásából tengette életét.

Gyalog bejárta egész Olaszországot és városról-városra házalt, magyar hadifogoly tisztnek adva ki magát, könyöradományokat gyűjtött. Végül Milánóból hazajött Budapestre gyalog, onnan Mezőkeresztesre ment, ahol felismerték és letartóztatták.

Mindent bevallott a bécsi rablógyilkos

Harminc millió koronát rabolt el az áldozatától

Bécsből jelentik: A Karlsplatzon január 17-ikén elkövetett rablógyilkosság minden részletét kiderítette a bécsi rendőrség. A gyilkos: Bergmeister Károly iparművészeti főiskolai hallgató beismerie, hogy előre megfontolt szándékkal gyilkolta meg és rabolta ki Geiszler Berta hivatalnoknőt.

Pénteken, a gyilkosság előtti napon, este hét óraker találkája volt Geiszler Bertával, akivel ezzel az alkalommal megbeszélte, hogy másnap, szombaton délelőtt elkíséri hivatalos utjára, amikor majd a cég részére, amelynél alkalmazva volt, harminc millió osztrák koronát fog fölvenni.

Bergmeister a megbeszélés időben már ott várt a Libkovicz és Társa cég irodája előtt. Geiszler Berta egy aktatáskával a kezében megjelent a kapuban és ekkor csatlakozott hozzá a fiatalember, zsebében a vadászkéssel. — Elhatároztam — vallotta a gyilkos Wohl rendőrfőnök előtt — hogy ha a leány ön a pénzzel, megölöm és elveszem tőle a pénzt. Beszélgetve mentünk együtt a Karlsplatzra, ahol a leány a Klein cégnél harminc koronát kellett átvennie. A leány fölment a harmadik emeleten levő irodába és én lent vártam rá a lépcsőházban. Nem sokáig kellett várnom, vidáman, gyors léptekkel jött a lépcsőn lefelé a leány. Amikor hozzám ért, akkor átadtam neki az én aktatáskámat is, hogy fogja pár percere. Ezzel azt értem el, hogy mindkét keze el volt foglalva. Erre hirtelen elővettem a zsebemből a vadászkést és teljes erővel a leány nyakába szurtam. A leány elejtette mindkét kezéből a táskákat és a késhöz kapott, hogy kihuzza a nyakából. Amikor ezt láttam, megakadályoztam ebben. A kés ott maradt. A leány ekkor kiáltani akart, de én a kezemmel befogtam a száját. A leány dulakodni kezdett velem. Mindketten elestünk és ekkor a leány beieharapott a jobb kezem hüvelykujjába. Én gyorsan felálltam és a két aktatáskával együtt elfutottam. Első utam egy szabóüzletbe vezetett, ahol egy új raglán-kabátot vettem és véres köpenyemet ott hagytam.

— Másnap, vasárnap délelőtt, jó későn távoztam a szállodából, sétáltam, megebédeltem egy előkelő étteremben és este hat óraker a megszokott kávéházamba mentem, ahol aztán letartóztatott.

A rablógyilkos a legnagyobb hidegvérűséggel tette meg vallomását.

MAGYAR
ÁLTALÁNOS
KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST

Ajánl

azonnali szállításra, franko bármely
vadásági állomásra

tatai szenet

felsőgallai meszet

Vezérképviselőt

EISLER ÉS SIPOS SUBOTICA

HIREK

A KÖZÖMBŐS HALÁL

Enlékszem, nyáron csak esküvőket láttam; szinte gusztustalan volt már az a sok szerelmes pár, akik csengős, virágos kocsikon hurcolták körül a városban nagy, parádés frigyüket és az utolsóelőtti stációjuk közvetlen a nász előtt, mindig a fényképész volt. Az anyakönyvvezető közelségem nyomott olyan sulyosat a latban, mint a fotográfus, aki megörökítette az utókor számára azt a soha meg nem bocsátható pillanatot, amikor a blöd ifju kackás jegyese vállain pihenteti fejét, vagyis a hivatalos szakirodalom nyelvén szólva: *bedőlt szegényke*. Ezt mindig látni kell, intő példának, hogy később, ha majd a haját tépi a szájalomra méltó fiatalember, törhesse a fejét: jaj, jaj, hogy is tehettem ilyen marhaságot? De térjünk a tárgyra. Szóval nyáron a lakodalmaikat untam meg halálosan, míg most a téli holtseason alatt a temetések járták le magukat előttem. Ez a világért sem akar profán cinizmus lenni, de úgy megszoktam már ezeket a mindennapos temetéseket, hol esőben, hol napsütésben, de mindig találkozok velük. Elöl megy egy kisgyerek ácsolt fakereszttel, hajadonfővel és a közepén viszik a koporsót. Néha ketten tartják, de a legtöbbször csak egy férfi viszi a hóna alatt a kis koporsót, mint egy kalap-skatulyát. Láttam már nagy temetéseket, ugynevezett gyászhuszárokkal, sok koszorúval és hosszú sor fekete fiakkal, de sokkal borzalmasabbak és szívszorítóbbak ezek a gyerek temetések, a kicsi féreg, aki nem tudott megőzni és a keresztstülö a hóna alatt viszi ki a temetőbe.

A halál szereti a gyerekeket. Annyi öregebbre él, jár, csoszog az uccán, van aki alig mászik és mégis el tofókocsikban, plédek közt, orvosokkal, míg a szegény kisgyerekeket megessi a tél és sorba vándorolnak ki a hideg temetőbe elrohadni. Ezeknek a sűrű temetéseknél a zordsága és méltósága sokat veszített előttem a megszokás által. A dekoráció mindig ugyanaz, csak a síró asszony változik, hol kövér, hol sovány, hol barna, hol szőke, hol lehajtott fővel lépked a magzat nyomában, hol az égre mered a tekintete és mindig ugyanaz a fájdalmas grimasz az arcán: *anya*. Valahogy azzal a fásult közömbösséggel megyek el mellettük, akár a sírásó vagy a halottmosó, ez a megszokás hatalmas, így van az ember a szerelemmel is. Én például tavaly még úgy lenéztem az egész önző emberiséget és úgy lesajnáltam azokat a férfiakat, akik kártyáznak, újságot olvasnak, kseftelnek és nem tudnak felemelkedni a szerelemig. Nem baj, ha a nő nem is érti, érzi az embert, nem baj, ha tudatlan, nem baj, ha rossz is, nincs nagyobb gyönyörűség a küzdelemnél és az élet sok vesződéséi között mégis csak a legszebb vesződés a nővel bajlódni. Igen, azelőtt ha temetés jött velem szembe az uccán, megilletődöttem levettem a kalapomat és fekete zászlót huztam fel ilyenkor a szívem árbócára utolsó tisztelgésül. Ó, ki lehet szegény, öngyilkos? gonosztevő? póruljárt? szerencsés? — és magamba szálltam, már úgy annyira. És elfogott a félsz.

Az ilyen ünnepélyes pillanatokban a megfagyott gyermek jutott az eszembe. Br. Eötvöstitől, az anyja sírdombján amint elborítja az éjfél hó, ezt szavaltam a IV. elemibe is a vizgán és azóta bennem van kitéphetetlenül, akár öreget temetnek, akár fiatalat.

Hát mondom, a halál nekem már nem újság, se a lakodalom. Ebből a városból nekem csak három emlékem marad: egy lány, a városháza tornya és a kis koporsók az ezüstrostos szemfedővel, ami kikandikált a koporsó fedele

alól, mint a lányok szoknyája alól az alszszoknya csipkéje.

Tamás István

— **A király májusban hivatalos látogatást tesz a francia elnöknel.** Párisi jelentés szerint Sándor király és Mária királyné ez évi május hó első felében hivatalos látogatást fognak tenni a francia köztársaság elnökénél. A királyi pár hivatalos párisi tartózkodása három napig fog tartani, ezután az elnök társaságában beutazzák az elpusztított francia területeket.

— **A rikkancsok a királytól kéri a zagrebi lapok kolportázs-jogának visszaadását.** A baloldali horvát lapok uccatárusításának betiltása miatt a zagrebi rikkancs-egyesület a királyhoz fordult memorandummal, amelyben kifejti, hogy a lapok kolportázs-jogának megvonása következtében elsősorban a rokkant újságírók szenvednek kárt. A *Hrvat* és a *Vecser* uccai árusításának betiltása folytán a rikkancsok ugyszólván kereset nélkül maradtak. A memorandum ezért a legfelsőbb kegyre apelál, hogy adják vissza a lapok kolportázs-jogát és a sajtót, ha hibás, más módon igyekezzenek megrendszabályozni.

— **Kitüntetés.** A király Baluzsics Mirkót, a noviszádi gimnázium hittanárát és Velics György noviszádi gör. kei. esperest a Szent Száva rend IV. osztályával tüntette ki. A kitüntetteknek Szlepecevic főispán szerdán délelőtt adta át az érdemrendeket.

— **Bratianu Londonban.** Londonból jelentik: A Daily News szerint az európai államok antibolsevista blokkjának terve a megvalósulás stádiumába lépett. A blokk megalakulásával hozzák összefüggésbe Bratianu londoni utazását.

— **A becskereki disszidens radikálisokat törölték a városi képviselő-testületből.** Becskerekéről jelentik: A belügyminisztérium dr. Zsupánszki Szlavkó ügyvédet, Ilijin Ljubomirt, Muc (Mita) Stevánt és Turinszki Györgyöt, akik valamennyien disszidens radikálisok, törölte Becskerek város kisélesített tanácsának névsorából. Helyettük Popov Szavát, Rosuly Milánt, Mires Dusánt és Kaics Szvetozárt nevezte ki a városi képviselőtestület tagjaivá.

— **Dr. Faragó Géza meghalt.** Szerdán este hosszú és kínos betegség után negyvenkilenc éves korában meghalt dr. Faragó Géza szuboticaí orvos. Dr. Faragó Géza Budapesten a szemészeti klinikán kezdte orvosi pályáját, majd Szuboticára került, ahol husz éven át folytatott általános orvosi prakszist. A szuboticaí közkórháznak a háboru előtt alorvosa volt, a munkásbiztosítónak pedig 1907. óta kezelőorvosa, később helyettes főorvosa. A háboru szakadatlan frontszolgálatl szenvedte végig és ott szerzte szívbját, amelynek férfikora delén áldozatul esett. Kiváló orvosi tudásával, lelkiismeretességével, humánus gondolkodásával és puritan jellemével kártársai és a közönség körében szeretetet és nagybecsülést vívott ki. A szegény emberek orvosa volt, kis pénzért sokat dolgozott. Halálával a szuboticaí orvostársadalmat és közegészségügyet súlyos veszteség érte. A város közönsége az igazi orvost, a jóbarátot és nemes férfit gyászolja benne. Temetése péntek délután félhárom órakor lesz az Agina-uccai gyászházból.

— **Az elbocsátott vasutasok gyűlése.** Magyar nemzetiségű vasuti alkalmazottak, kik az állam szolgálatából elbocsátottak és nyugdíjgyük még elintéztést nem nyert, január hó 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartják a városháza közgyűlési termében értekezletüket és az értekezlet után fogják memorandumukat Milevojevic helyettes vasuti igazgató kezéhez juttatni.

— **Anglia a bevándorlók ellen.** Londonból jelentik: Az összes állami hivatalnokok, akik a közlekedési ügyvel foglalkoznak, utasítást kaptak, hogy a legszigorúbb rendszabályokat hajtsák végre a bevándorlók ellen. A belügyminiszter leghatározottabb szándéka, hogy amíg több, mint egymillió munkanélküli van Angliában, semmi esetre sem enged meg külföldiek bevándorlását.

— **Választási szünet a becskereki törvényszéken.** A becskereki törvényszéken szerdán kezdődött meg a választási szünet. Február tizedikéig a törvényszék nem fog tárgyalásokat tartani.

— **Házkeresés a német postaügyi miniszter lakásán.** Berlinből jelentik: Höfle birodalmi postaügyi minisztert a Barmat- és a Michaelkoncernnek a birodalmi postapénzéből nyújtott hitelek ügyében az államügyészség részletesen kihallgatta. A kihallgatás során Höfle miniszter erőlyesen tiltakozott az ellen, hogy ebben az ügyben való ténykedése a törvény megsértését jelentené. Höfle miniszter engedélyt adott arra, hogy lakásában házkutatást tartsanak. Ezt a házkutatást, amelyet a birodalmi postaügyi minisztérium helyiségeire is kiterjesztettek, az államügyészség kedden tartotta meg.

— **A királyhalmi pezsgőgyár kényszereszege.** Hinckel K. Jean királyhalmi pezsgőgyáros kényszereszegezt jelentett be a szuboticaí törvényszékhez. A cég passzívja két és fél millió, az aktiva nyolc millió dinár. A cég száz százalékat ajánl föl egy évre, 5 százalék kamattal. A bíróság dr. Vukotics Milán volt törvényszéki bíró ügyvédjelöltet nevezte ki vagyonfelügyelővé.

— **A málligysói községi földeket feloldották az agrárreform alól.** Málligysóról jelentik: Az agrárreformminisztérium a mult év őszén letglalia Málligysói község földjeit is és szétosztotta a dobrovoljacok között. Az előjáróság többszöri kérésére az agrárreformminisztérium a napokban visszaadta a lefoglalt földeket a községnek.

— **A Márffy-per új koronatanuja — noviszadi.** Megirtuk, hogy Kiss Ferenc, aki most tért vissza Magyarországra, szenzációs leleplezéseket tett a bombamerényletek miatt halálra ítélt Márffy és társai ellen. Mint most Noviszádról jelentik, Kiss Ferenc noviszádi származású, két fivére a városházán volt díjnok, egyik nővérét egy szállító cég alkalmazta. Kiss Ferenc a NAK-nak is tagja volt s mint kapus gyorsan népszerű és közismert lett. Később Pécsre, onnan Budapestre került, ahol Márffy társaságába belekeveredett.

— **A spanyolok huszonhárom felkelőt megöltek Marokkóban.** Párisból jelentik: A Havas-ügynök ség jelentése szerint a spanyolok rajtaütöttek a felkelők egy csoportján és huszonhárom felkelőt megöltek, három pedig megsebesítettek. A spanyolok bennszülöttekben három halottat vesztektek és két bennszülött katonájuk megsebesült.

— **A megsütött anarchisták.** Szófiából jelentik: A rendőrségnek sikerült egy veszedelmes anarchista csoportot kinyomozni. Két anarchista nem akarta magát megadni, ennek folytán a házat körülfárták. Miután a két ember heves ellenállást fejtett ki, az épületnek egyik szárnyát felgyújtották. A két anarchista benneveszett.

— **A málligysói Ipartestület közgyűlése.** Málligysóról jelentik: A málligysói Ipartestület február elsején tartja évi rendes közgyűlését Szilágyi Antal vendéglőjében.

— **Smith főbiztos fölgögyült.** Budapestről jelentik: Smith Jeromos, a szanálási főbiztos annyira fölgögyült, hogy a napokban az adriai tengerpartra utazhatik. Onnan Genfbe megy a Népszövetség ülésére.

— **Nem találják a pécsi fogházból megszökött rabokat.** Pécsről jelentik: A *Bácsmegyei Napló* megírta, hogy a pécsi királyi ügyészség fogházából Werle Győző, kit életfogytiglani fegyházra ítéltek rablógyilkosságért, hétfőn este hét fogolytársával együtt az ügyészség nyomdahelyiségéből megszökött. Bár az ügyészség intézkedésére ugy a rendőrség, mint a csendőrség a legerőlyesebb nyomozást indította meg, nem sikerült a szökevényeket kézrekeríteni. A Hegyalja- és a Zerge ucca sarkán megtalálták az egyik fogoly rabkabátját és egy pár cipőjét, de a nyolc szökevénynek semmi nyoma. Az ügyészség azzal védekezik, hogy a fogház épülete rendkívül ósdi és elhanyagolt, hiányzanak a modern védőfelszerelések és csak így történhetett meg, hogy a nyolc fegyvenek sikerült kimenekülni a fogházépületből.

— **Megvert és kifosztott kortes.** Takics Milán a noviszádi Pribicevic-párt érdekében Begecs községbe utazott agitálni. Ott ismeretlen tettesek megtámadták, bántalmazták s óráját és láncát elvették. Súlyos sérülésével a noviszádi kórházba szállították. Az ismeretlen tettesek ellen megindult a nyomozás.

— **Szerb-szlovák lap.** A Noviszádon megjelenő Davicovic-párti *Narod*, mely eddig hetilap volt, czentul hetenkint kétszer fog megjelenni, még pedig egyszer szerbül s egyszer szlovákul.

— **Elfogott zsebmetsző.** A noviszadi vasuti rendőrség letartóztatta Schmeil Mihály foglalkozás nélküli egyént, akit különböző zsebmetszések miatt már hónapok óta köröznnek. Éppen akkor tartóztatta le a rendőrség, amikor a beográdi gyors egyik első osztályú fülkéjében újabb zsebmetszést készült elkövelni.

— **Szinielőadás Becskerekén.** Becskerekéről jelentik: Az önkéntes tűzoltóegyesület műkedvelő gárdája január 29-én, 30-án, 31-én, február 1-én és 2-án a színház teremben előadja Kálmán-Bakonyi három felvonásos operettjét, a *Tatárjárást*.

— **Agyonlőtte a rágalmazóját.** Noviszádról jelentik: Még 1923 novemberében történt, hogy Nanics Krisztina tizenkilenc éves perlaki leány az uccán, szóváltás közben revolverrel agyonlőtte Hengel Évát, aki Nanics Krisztináról azt terjesztette, hogy viszonyt folytat testvérbátyjával, Nanics Zsolóval. A pancsovai törvényszék szándékos emberölésért öt-évi börtönre ítélte a leányt, aki az orvosszakértők véleménye szerint értetlen volt. Ezt az ügyet felebbezés folytán szerdán tárgyalta a noviszadi tábla. Dr. Aradszki Mita védőbeszéde után a bíróság erős felindulásban elkövetett emberölésben mondta ki bűnösnek Nanics Krisztinát és büntetését két évi börtönre szállította le, amelyből egy év és egy hónap vizsgálati fogságot kitöltöttek vett. Az elítélt felebbezett.

— **Uj topolai jegyző.** Sentáról jelentik: A belügyminiszter Beszily De-meter volt sentai rendőrkapitányt Topolára jegyzőnek nevezte ki.

— **Az Árvácska bemutatója a Katolikus Legényegyletben.** A Katolikus Legényegylet kitünő műkedvelő gárdája nagy szorgalommal készül legközelebbi bemutatójára. A társulat január 31-én este mutatja be *Zerkovka Béla és Bus Pekete* László nagyszerű új operettjét az *Árvácska*-t. A népszerű operett főszerepeit a legjobb műkedvelők látszák és az előadásra teljesen új díszletek készülnek. Jegyek a bemutatóra már kaphatók előveteélben Krécsi könyvkereskedésében.

Theunis belga miniszterelnök lemond. Párisból jelentik: A Gaulois brüsszeli tudósítója jelenti lapjának, hogy a belga kamara folyosói elterjedt hírek szerint Theunis miniszterelnök belefáradt a kormányzás gondjaiba s le akar mondani. Olyan képviselők, akik közel állanak a miniszterelnökhöz, azt mondják, hogy Theunis már csütörtökön felajánlja lemondását a királynak.

Kanadai kisdíjak sztrájkja az angol himnusz és a nemzeti lobogó ellen. Londonból jelentik: Valóságos forradalom tört ki a kanadai Alberta állam Drumhelle nevű helységében, mert az iskolákban hazafias háborús előadást tartottak és utána a növendékeket felszólították, hogy énekeljék el az angol nemzeti himnuszt. A gyermekek ezt megtagadták és nem akartak elvonulni az iskola udvarán földre tűzött angol lobogó előtt. A tanítók hazaküldték a gyermekeket. Mikor a szülők megtudták, mi történt, helyeselték a gyermekek viselkedését s egyértelműleg elhatározták, hogy nem engedik őket az iskolába. A helyi munkásszervezetek összeköttetésbe léptek a tantestülettel, hogy tegyék jóvá a hibát, mert a növendékek helyesen jártak el, mikor az angol nemzeti himnuszt és a nemzeti lobogót bojkottálták.

Lenin halálának évfordulója — orosz nemzeti gyásznap. Moszkvából jelentik: Lenin halálának évfordulója alkalmából nagyszabású gyásznapokat fognak rendezni. Az évfordulót nemzeti gyásznapnak nyilvánították.

Előadás a cionizmusról. A noviszádi zsidó hitközségi választások alkalmából Stern László zagrebi bankigazgató, a cionista mozgalom egyik vezetője csütörtök este 6^{1/2} órakor a cionizmus céljairól és feladatairól előadást fog tartani.

Házasság. Weisz Nada és Wamoscher Imre a hó 15-én Zagrebban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

A budapesti Nemzeti Színház és Operaház tavasszal Bécsben vendégszerepel. Budapestről jelentik: Most jött létre a megegyezés a budapesti és bécsi államok között, amelynek értelmében a budapesti Operaház május elsején, a Nemzeti Színház együttese pedig júniusban fog Bécsben vendégszerepelni és ugyanekkor a bécsi Staatsoper és a Burgtheater együttese Budapesten rendez vendégjátékot.

Kiraboltak egy olasz bankot. Sienában vakmerő módon rabolták ki a minap ismeretlen tettesek a Banca Agricola Italiana ottani fiókját. Délben, amikor a tisztviselők ebédelni mentek, a rablók alkulccsal bejutottak a bankba és feltörték a pénztárt és kirabolták belőle hatvanezer lírát. A rablás után eltávoztak a bankból, anélkül, hogy valaki észrevette volna őket.

Műkedvelő előadás Pacséron. Pacserről jelentik: A pacseri műkedvelők január 25-én fogják előadni Tóth Ede „Tolone” című népszínművét. A főszerepeket Polgár Teruska, Lestár Juliska, Mészáros Gizella, Sándor Ferenc, Oláh József és Juhász Antal fogják alakítani.

Gimnáziumot kérnek a novibecseiek. Sentáról jelentik: A novibecseiek körében mozgalom indult meg, hogy a jelenlegi polgári iskolát gimnáziummá szervezzék át. A gimnázium felállítására érdemben már megtették a lépéseket a körökutatásügyi minisztériumnál.

Halálos játék. Sentáról jelentik: Baracskov Jelenka 14 éves novibecsei leány kedden a fali szélén csuszkaft a jégen. Csuszkaft közben oly szerencsétlenül esett el, hogy agyrázkódást szenvedett. Nyomban orvosi kezelés alá vették, de már nem lehetett rajta segíteni. Két órai szenvedés után meghalt.

A minisztertanács még nem döntött a kormányválság ügyében

Makszimovics belügyminiszter a báni tábla határozatáról

Beográdból jelentik: A minisztertanács szerda esti ülése nem hozta meg a politikai körökben várt szenzációt. A minisztertanácsban ugyanis nem került szóba a lappangó kormányválság, tekintettel arra, hogy a független demokrata miniszterek közül csak Zserjav tartózkodik Beográdban és a minisztertanács ülésén ő sem volt végig jelen, mert közben audienciára ment a királyhoz. Így az ügy tárgyalását elhalasztották Pribicevicsék visszaérkezéséig.

A minisztertanács csak reszortügyeket tárgyalt és az egyes miniszteriumok részére hiteket szavazott meg, végül pedig Makszimovics belügyminiszter referált a zagrebi eseményekről és a Ra-

dics-párt vezetőinek újbóli letartóztatásáról.

Makszimovics belügyminiszter a minisztertanács ülése után az újságírók előtt kijelentette, hogy a kormány megvan élve a zagrebi báni tábla határozatával, mert az megsemmisíti a vádtanács határozatát a részét, amely a bünvádi eljárás megszüntetését rendelte el. Hogy a tábla mégis elrendelte a gyanúsítottak szabadlábrahelyezését ennek a belügyminiszter abban látja a magyarázatát, hogy a horvát büntető-törvénykönyv szerint azok a vádlottak, akiknek büntetése előreláthatólag nem fogja meghaladni a tíz évet, szabadlábon várhatóak.

Az „Elvált asszony” vasárnap délután. Vasárnap, január 25-én délután 3 órakor a Városi Színházban kilencedszer kerül színre az „Elvált asszony” c. operett, a főszerepekben Reiter Ilonkával, Raczko Ilonkával és Andor Imrével. — Jegyek elővételben kaphatók Sági Illés fűszer- és csemegekereskedésében.

A novibecsei zsidó Négyelet bálja. Novibecseiről jelentik, hogy a zsidó Négyelet január 24-én bált rendez, amelynek tiszta jövedelmét a szegények felruházására fordítják. A bált megelőzően a becskeréki műkedvelők színelőadást rendeznek, amely a ka'ommal Bus Fekete László: „Mihályiné két leánya” című vígjátékát adják elő.

Műkedvelőelőadás Molgunarason. Málgyosról jelentik: A molgunarasi Gazdakör műkedvelő gárdája vasárnap műkedvelőelőadást rendezett. Az előadásnak nagy sikere volt.

Anglia Szovjet-Oroszországtól vásárol petróleumot. Moszkvából jelentik: A nagy orosz naftaszindikátus Angliának újabban 15.000 pud petróleumot és 3500 pud benzint adott el. Ezt a mennyiséget már le is szállították.

A csata. (Claude Farrère regénye filmen.) A film irodalmi hivatásáról sokat írtak és beszéltek már, de meggyőzőbb érv nem akadt még azok számára, akik a mozgókép művészetét valóban művészetnek és irodalomnak tekintik, mint A csata című film, melyet szerdán mutatott be a szuboticaif Lifka mozi a sajtó képviselői előtt. Franciaország egyik legnagyobb írójának Claude Farrère-nek hasonló című regényéből készült ez a hatalmas filmt attrakció. Japan egész levegője, élete ott pompázik előttünk és az az alattomos harc, mely Európa és Ázsia közt a nemzetközi érintkezés leple alatt folyik, még a regénynél is meggyőzőbb képet ölt a filmen. A legnagyobb részben azonban a tengeri ütközet, melynek káprázatosabb és izgalmasabb filmfelvételt soha nem láttunk még és amelyben Gaumont-filmgyár kérésére az egész francia flottát mozgósították a filmfelvételek céljaira. Hogy pedig A csata a legtökéletesebb film címét érdemelje ki, főszerepére a ragyogó tehetségű Sessue Hayakawát, ezt a csodálatos japáni színészt szerződtette a gyár, feleségével, a nemkevesbő szenzációs alakítótehetségű Tsuru Aoki-val együtt, ki a női szerep megszemélyesítője. A szuboticaif Lifka mozi csütörtökön tüzi műsorra A csatát, amelynek előadását teljes katonai zenekar fogja kísérni.

A Reusz szuboticaif zsidó hitközségi kultúravezetője ezennel pályázatot hirdet zsidó történelmi, filozófiai vagy irodalmi tárgyú önálló pályaműre. A legjobb művek egy 500 dináros, két 200 dináros és egy 100 dináros pályadíjjal jutalmaztatnak. Pályázati határidő 1925 február 20. Részletes feltételek megtudhatók az egyesület elnökségénél vagy a neológ zsidó hitközség irodájában. Egyben értesítetnek a tagok, hogy a legközelebbi társulatán f. hó 25-én fog megfartatni.

Megnyit a Bácsmegyei Napló noviszádi fiókiadóhivatala. A Bácsmegyei Napló Noviszadon Wilson-tér 7. alatt (telefon 580. szám) díszes és modern fiókiadóhivatalt rendezett be, ahol egyúttal a Bácsmegyei Napló noviszádi szerkesztősége is van. A fiókiadóhivatal kirokátába minden nagyobb világ- vagy országos eseményről kifüggeszti a legújabb híradásokat.

A fiókiadóhivatal elfogad a Bácsmegyei Napló-ra előfizetéseket, felvessz hirdetések, apróhirdetéseket, felvilágosítást ad minden közérdekű ügyben.

Fiókiadóhivatalunk legközelebb modern könyv- és zeneműkereskedéssel bővül, hírlap- és hirdetési irodát létesít, úgy, hogy ott bármely bel- vagy külföldi lapra elő lehet fizetni vagy hirdetést feladni.

A Bácsmegyei Napló fiókiadóhivatalában tökéletesen működő Broadcasting rádiógép van felszerelve és ott hetente több ízben hangversenyeket tartunk, a melyeket idejekorán jelezni fogunk.

A fiókiadóhivatalunk elvállalja minden hangverseny, bál, mulatság jegy-árusítását.

Az Ártatlan Zsuzsi bemutatója. Február elején mutatják be a legjobb műkedvelők közreműködésével Szabó Márton rendezésével Jean Gilbert mulatságos és kitűnő zenéjű operettjét az Ártatlan Zsuzsi-t. A darabhoz teljesen új díszletek és kosztümök készülnek.

A Színházi Élet új száma a szokott gazdag tartalommal jelent meg. Közli a jugoszláv női szépségverseny résztvevőinek fényképeit, darabmelléklettel pedig Lakatos László „Fej vagy írás?” című új vígjátékát adja. Az új szám a Medjmarodni árusítónál kapható.

Automobilvezetői esti tanfolyam hőlyek és urak (nem hivatásos sofőrök) részére február 1-én kezdődik és tart március 15-ig. Jelentkezés Automobilia Subotica, Skadarska ulica 7. Telefon: 151.

Csakis „Kofico” nemes likőrirel a legjobb.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandrova ulica 4. szám alatt, a Rossija Fenciere palotájában, félemlen, modern szépségápolás, arcbőr-hámítás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemölcsök, májfoltok végleges eltávolítása kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő- és szemölcskenőcsök stb.

Ha fű a fele és szédül, ha mellszorulást és szívdobogást érez, izzék minél előbb valódi Ferenc József keserűvizet.

A budapesti nemzetközi mintavásár. A budapesti kereskedelmi és iparkamara 1925 április 18-27-ig nemzetközi mintavásárt rendez Budapesten. A vásár alkalmával egy kiállító, mint a vevők különböző kedvezményekben részesülnek. A kiállító 1925 január 31-ig jelentkezhetnek. Felvilágosítással a vásár külföldi megbízottai szolgálnak. Címeik a vásár mai hirdetéséből megtudhatók.

KINTORNA

A jugoszláviai festők most tartják Subotican az első kiállításukat. A kiállításra leérkezett művészek jókedvű, bőbőnhajlandóságú emberek, akik hamar összeharatózkodtak az itt élő festőkkel, írőkkel. A kávéházi asztalnál folyik a beszélgetés a szerbiai műpártoló közönségről, mecenásokról és újjazdagokról, akik nem akarnak új gazdagoknak látszani, tehát — nem vesznek képet.

Egyik beográdi festő mesélte a következőket:

Belép a műterembe egy úr a feleségével. Nézi a képeimet. Az a kép tetszett neki legjobban, amelyen éppen dolgoztam. Azonban valamit változtatni akart rajta. Odamegy a kép elé s azt mondja:

— Ezt a virágvázát ide kellene festeni, — s már nyul is a képhez, hogy a virágvázát letörölje jelenlegi helyéről. Az utolsó percben megkapom a karját.

— Szerencsétlen, hisz a kép még nedves!

— Nem tesz semmit, — feleli a legnagyobb lelkinyugalommal, — keztyű van rajtam, nem piszkolom be a kezem.

*

A Bárány-kávéházban együtt ül két fiatal úr. Már vagy két óra csücsülnek így — egy fekete mellett és szeretnének menni.

— Fizetted már? — kérdi az egyik.

— Még nem! És te?

— Én sem!

— Hát — akkor gyertünk!

*

Egy ismert suboticaif autótulajdonosnak sofiőrre volt szüksége. A jelentkező anyagból sokáig válogatott, de egyik se tetszett neki. Végre egy jól táplált, jókinézésű fiatalban vélte megtalálni az ideális vezetőt és meg is beszélte vele a feltételeket.

— Csak egy kérdésem van még, — szól — tökéletesen tud gépet vezetni?

— Hozyno!

— Rendben van, de azért szeretnék még a maga volt gazdájánál érdeklődni magáról.

— Kérem, én még csak két helyen voltam eddig...

— Hát azon a két helyen.

— Nagyon sajnálom, — felelt a felölt — de azoknál nem lehet.

— Miért?

— Szolgálatom alatt, sajnos, mindkét gazdám hirtelen meghalt.

SPORT

●●●

A Tipograph S. C. új tisztikara. A Tipograph szerdán este közgyűlést tartott, amelyen megválasztották az új tisztikart. Elnök: dr. Miatov Milorad, ügyvezető elnök: Fischer Antal, alelnök: Konrad Sándor, főtitkár: Sztipics Lázár, titkár: Fischer Imre, pénztáros: Hirth Lipót, ellenőrök: Kovács Gyula és Ujlaki János. A kulturszakosztály vezetője: elnök Hirth Aladár, titkár Juszko Béla, pénztáros Sipos Ferenc. A futball-választmány titkára Szántó Andor, intéző Sipos Ferenc, szertáros Varga Joachim.

Könyvek Zeneművek Irodaszerek

Vig Zsig. Sándor
Subotica

CSAIKIS BÉCSI GYERMEKOCSI UJDONSÁGOK meglepő olcsón KRAUSZÉDE butor és szőnyegáruházában NOVISAD. 9610

KÖZGAZDASÁG

Az osztalék

A jugoszláviai pénzintézetek legnagyobb része már befejezte a mérlegkészítést. Közgyűlést azonban még csak egy-két intézet hívott össze. A legtöbb bank vezetősége számára komoly probléma, hogy fizessen-e a részvényeseknek osztalékot, vagy sem. A bankkönyvelés technikájában járatosak előtt nem titok, hogy minden intézetnek van rá módja, hogy az elmúlt év üzleti nyereségét ne mutassa ki. Ez ugyan enyhén szólva erkölcsileg és jogilag tilos könyvelési technika, azonban az az adópolitika, amely ma tombol, maga ad mentességet a pénzintézeteknek, ha ehhez a módszerhez nyulnak. A bankok kimutatott nyereségéhez a pénzügyi hatóságok hozzá számítják azt az összeget, amit adó fejében fizetett ki a vállalat, s a költségvetés egyéb tételéből jó néhány ezer dinárt nyereséghez számít s az általuk így megállapított nyereséget tekintik adóalapnak, amely után átlagban 15% adót vetnek ki. Az egyenes állami adóhoz a közszék és megyei pótdadó, utadó, iskola- és rokkantadó s az általános pótdadó járul, ami átlagban az állami adó tizenkétszerese. Az a vállalat tehát, amely becsületesen kimutat 100.000 dinár nyereséget, állami adó fejében minimálisan 15.000 dinárt s pótdadók fejében 130.000 dinárt fizet, úgyhogy a 100.000 dinár nyereségből, a melyből osztalékot, tantiemot is kellene fizetnie, adó fejében elvesznek 145.000 dinárt. Minthogy a mai állapot szerint ez a 145.000 dinár a jövő évben ismét adóköteles, — ha az új üzleti évben ismét 100.000 dinár nyereséget mutatnak ki, minimálisan 245.000 dinár nyereség után, minimálisan 24.500 dinár állami adóval terhelik, amivel a pótdadók és pótdadók összesen 294.000 dinárra rúgnak. A bank így két év alatt, ha 100.000 dinár nyereséget mutat ki, minimálisan 340—350.000 dinárt veszít el. Könnyű kiszámítani, hogy az egy millió dinár alaptőkével dolgozó pénzintézet a harmadik esztendő adóktörvése után elveszti az egész egymillió dinár alaptőkét.

Az állam az adóztatásnál nem követeli azt a bankpraxisban bevált elvet, hogy a birkát csak megkoppasztani szabad, de nem megnyuzni s elveszti a legjobb adóalanyokat, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat. Azonban ennek a közgazdasági életre is kizárhatatlan hatása van. Ha a részvényes látja, hogy a részvényekbe befektetett tőkéje osztalékot nem hoz, nem vesz részvényt s így lehetetlenné válik új részvénytársulat alapítása, vagy az alaptőke felemelése. Már a kis részvényes ma is ki van szolgáltatva azoknak, akiknek nagyobb részvényérdekeltsége van. Ezek szindikátusi részesedés s egyéb címen részesednek a bankok jövedelmében, amihez a kis részvényes semmiképp és semmi formában nem jut.

A mai adópolitika antiszociális, vég eredményben az állam pénzügyi érdekeire is káros és csak arra alkalmas, hogy adóeltérőlésre s egyéb visszaélésekre csábítson.

Megkezdtek a Kishegyes-molgunarasi iparvasút kiépítését. Kishegyesről jelentik: A cservenkai cukorgyár — mint a *Bácsmegyei Napló* már megírta — elhatározta, hogy a répatermás gyorsabb elszállítása érdekében iparvasutat épít Kishegyes és Molgunaras között. A napokban már megkezdtek a vasuti pálya kijelölését és rövidesen hozzáfognak a pálya kiépítéséhez.

Átszervezik az adóügyi igazgatást. Beogradból jelentik: A pénzügyminisztériumban egy speciális bizottság ült össze, amelynek tagjai, a pénzügyigazgatóságok és a minisztérium kirendelt

szakértői, az adóigazgatásban bevezetendő reformokról tárgyalnak. Tervbe vették a pénzügyigazgatás ügykezelés teljes reorganizálását, az eljárások egységesítését és egyszerűsítését, ami a közönségnek és az államnak egyformán érdeke.

A pénzügyminiszter megvédi a noviszadi kereskedőket. Megbízható forrásból értesülünk, hogy a noviszadi adóeltérőlések ügyében döntött a pénzügyminisztérium. Ez a döntés úgy intézkedik, hogy a följelentett kereskedők ellen nem kell lefolytatni a pénzügyi eljárást. A pénzügyigazgatóság azonban — mint értesülünk — újabb fölterjesztést intézett a pénzügyminisztériumhoz, annak érdekében, hogy a minisztérium legalább az eltérő forgalmi adók befizetésére kötelezze azokat, akikkel szemben az adóeltérőlés ténye igazolva van.

Szenta valorizál. Szenta város a háború előtt munkásházakat építtetett, a melyeket évi részletekben való lefizetés ellenében földmunkásoknak adott el. A házak építésére a város az Osztrák Magyar Banktól vett fel jelzálogos kölcsönt. A pénz elértéktelenedése folytán az egy-egy munkásházat még terhelő 400—600 dináros kölcsönt a házak tulajdonosai könnyű szerrel ki tudták fizetni, annál is inkább, mert a házakat 40—50.000 dinárért tudták eladni. A szentai tanács most azt a határozatot hozta, hogy az adósktól nem fogadja el a kölcsön egy összegben való visszafizetését. A város ezt a határozatát, amelynek — ha az adósk a bírósághoz fordulnak, aligha tud érvényt szerezni, azzal indokolja, hogy amíg nincs eldöntve, hogy milyen valutában és milyen összegben tartozik a fizetni az Osztrák-Magyar Banknak, nem fogadhatja el a régi korona tartozásokat valorizáció nélkül. A munkásházak tulajdonosai a városi tanács határozata ellen demonstrálni készülnek.

A tőzsdeügynökök felelőssége. A tőzsde tanács csütörtök délelőtti ülést tart, melynek legérdekesebb tárgya az az indítvány lesz, amivel egyes vidéki tagok a tőzsdeügynökök felelősségét akarják újra szabályozni. Az indítvány annak kimondását kívánja, hogy a tőzsdei ügynökök közvetítésével a tőzsdén kötött ügyleteknél mindaddig amíg az ügyletkötő felek a köteleveket ki nem cserélik, az ügyletektől eredő minden kötelezettségért a tőzsdeügynökök a saját személyükben is felelnek. Az indítványra több konkrét eset szolgálta-

tott okot, amikor — nyilvánvalóan a megbízásadása és effektuálása között kedvezőtlenül alakult árak miatt — az a fél, aki részére az ügyletet kötötték, kétségbevonta, hogy ügyletkötésre megbízást adott. Az indítvány sorsa elő nagy várakozással tekintenek az érdekeltek.

A noviszadi értéktőzsde forgalma. Noviszadon, mint említettük, október 3-án nyitották meg az értékpapírforgalmat. A tőzsdén októberben 724.766 dinár árfolyamértékű ügyletet kötöttek, novemberben 143.724, decemberben 606.674 dinár, a három első hónapban tehát összesen 1.475.164 dinár árfolyamértékű ügylet jött létre.

Új bizonyítvány kell a gépészeknek és a fűtőknek. A vel-beeskereki kazánfelügyelőség közli: A kereskedelmi és iparminisztérium rendelete értelmében a vel-beeskereki kazánfelügyelőség kebelében működő vizsgáztató bizottság 1925 március 31-ig az összes gőzgépezelő és kazánfűtő bizonyítványokat államnyelvű bizonyítványra cseréli ki. 1925 március 31-e után csak államnyelvű gépezelő és kazánfűtő bizonyítványok lesznek érvényben. Minden gőzgépezelő és kazánfűtő köteles bizonyítványát, amely nincs államnyelven kiállítva, a kazánfelügyelőségnek a fenti határidőig beküldeni, amely azokat államnyelvű bizonyítványokra cseréli ki. Ez az első eset, hogy érvényes, régi bizonyítványokat újjal cserélnék be.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. január 21.

Budapest deviza 1190—1196, valuta 1170—1199.
Prága deviza 56.25—56.65, valuta 55.65—56.25.
Berlin deviza 692.50—694.50, valuta 687—691.
Bécs deviza 1168—1172, valuta 1157—1163.
Triest deviza 40—40.10.
Newyork 165.75.

Zürich, jan. 21. Zárlat: Beograd 8.55, Páris 27.93, London 24.77, Newyork 518.75, Brüsszel 26.05, Milánó 21.1750, Amsterdam 209.25, Berlin 123.50, Bécs 72.95, Szófia 375, Prága 15.60, Budapest 71.50, Bukarest 2.75.

Beograd, jan. 21. Zárlat: Páris 328—330, London 291.50—292, Newyork 60—60.75, Milánó 247.50—248, Amsterdam

24.65—25, Berlin 14, Bécs 8.53—8.60, Prága 181.80—182, Budapest 8.50, Bukarest 31.50—32, Geni 1171—1173.

Noviszadi terménytőzsde, január 21. Tartott irányzat mellett következő árak mellett történtek kötések. Buza, bácskai 75—76 kg.-os 440—460 dinár, 76—79 kg.-os 465 dinár, 75—76 kg.-os 2 százalékos 455 dinár, 74 kg.-os 2 százalékos 450 dinár, bánáti, 74 kg.-os 450 dinár, 73—74 kg.-os 460 dinár, szerémi boljevi paritás 420 dinár, szerbiai 70 kg.-os 400 dinár, Tengeri bácskai 208—210 dinár, bácskai 100 százalékos 195—200 dinár, fehér 212.50 dinár, március—áprilisi szállításra 230 dinár, 100 százalékos 215 dinár, február 212.50 dinár, március—áprilisi 230 dinár, 100 százalékos 215 d., február Topola paritás 214 d., szerémi január 210 d., 100 százalékos 197.50 d., február 220 dinár. Liszt 0-ás kombinált 660 dinár, 0-ás 640 dinár, 2-es 550 dinár, 5-ös 540 dinár, 7-es 400 dinár. Korpa juttatásokkal 190 dinár.

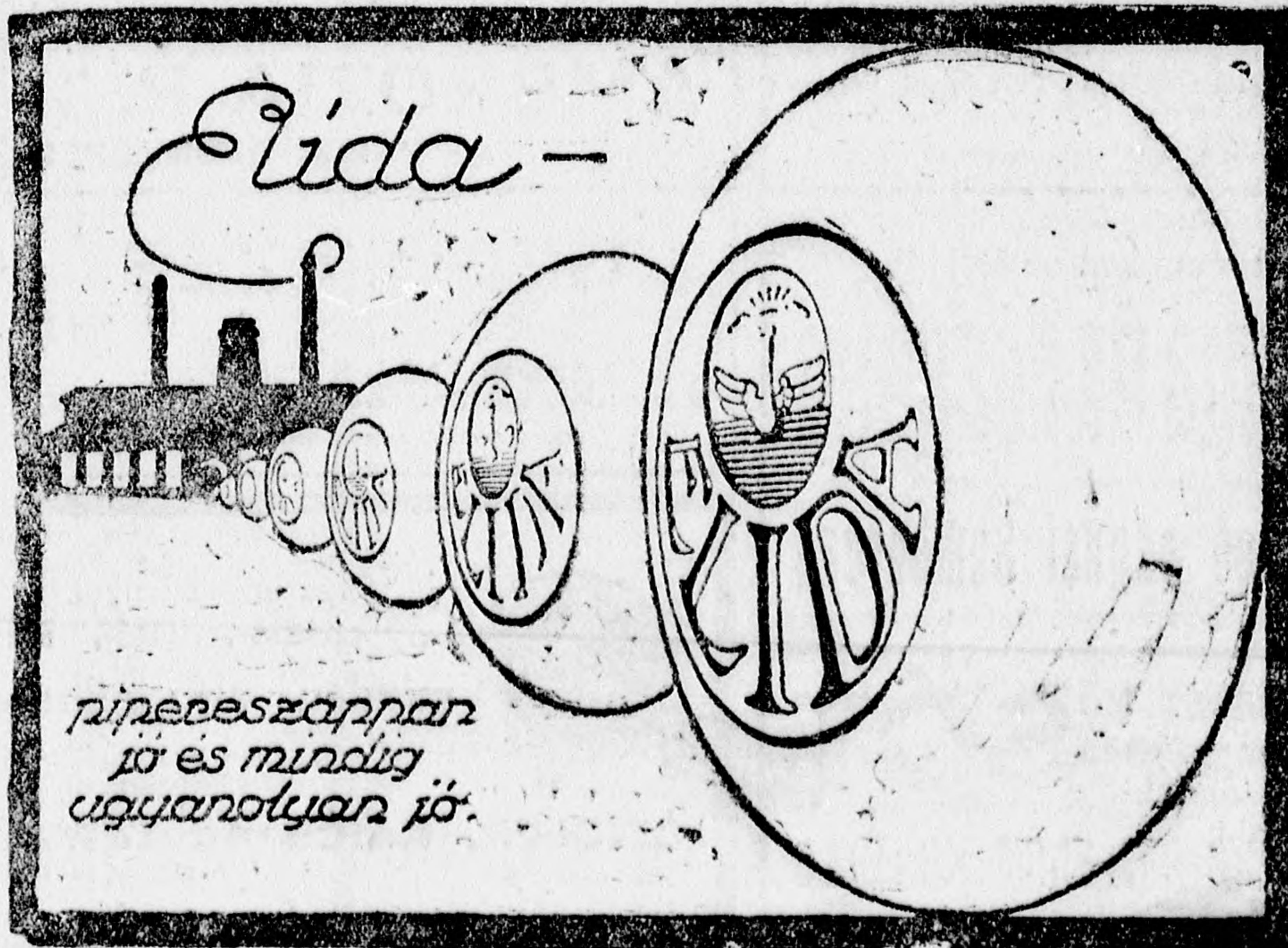
Chikagói gabonátőzsde, jan. 21. Buza májusra 190.5, Buza júliusra 167.25, Buza szeptemberre 155, Tengeri májusra 136.5, Tengeri júliusra 136.75, Tengeri szeptemberre 136.5, Zab májusra 63.125, Zab júliusra 63.625, Zab szeptemberre 59.825, Rozs májusra 166.375, Rozs júliusra 147.25, Rozs szeptemberre 130.5.

Newyorki gabonátőzsde, jan. 21. Buza őszi vörös 218.5, Buza őszi kemény 203.5, Tengeri 149, Liszt sp. w. cl. 850—900. Az irányzat búzánál tartott, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vízek állása a következő: *Duna*: Bezdán 53 (—15), Bogojevo 113 (—4), Vukovár 66 (—4), Palánka 67 (—5), Noviszad 49 (—), Zemun 22 (—5), Pancsevo —1 (—6), Smederevo 199 (—5), Orsova 86 (+3). *Dráva*: Maribor 31 (+2), Zakanj —14 (—), Terezinopolje —106 (—), Donji Miloljac —30 (—2), Osijek —9 (—). *Száva*: Zagreb —76 (—2), Sisak —25 (—5), Jasenovac 14 (—8), Bród 119 (—7), Mitrovica 126 (—8), Beograd —53 (—5). *Tisza*: Becse —118 (—2), Titel 28 (—2).

FIORANTA?

NYILTTÉR.

Értesítés

A Suboticei Sütőmesterek Szakszervelete tisztelettel értesíti a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy a változott viszonyok miatt kénytelenek vagyunk a mai naptól kezdve a

zsemlye darabját 1.50 dinárért
a kifli darabját —.75 „

A kenyéremelést
Szalon kenyér kgr.-ját 7 Dinárért
Pellér kenyér „ 6.0 „
Rozs kenyér „ 6. — „ árusítani

Viszontárusítóknak kgr.-ként 25 para árengedmény.
Subotica, 1925. január 22.

Tisztelettel
A Suboticei Sütőmesterek
szakszervelete

„DAMA“

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jatányos áron készít:

női- és gyermek-
fehérneműt, hozott
és saját anyagból,
azonkívül

pyjamákat, ágygar-
niturákat, stórokat
stb. a legszebb kézi-
munkával. 9007

Ügyes és a Bácskában jól bevezetett

rövidáru utazók kerestetnek

20 év óta fennálló vojvodina nürnbergi és rövidáru nagykereskedő céghez. Csakis szakmabeli és a szerb, magyar és német nyelvet teljesen bíró urak küldjék ajánlataikat a fizetési feltételek megjelölésével a kiadóhivatalba.

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben. Teljes hálószoba berendezés l-a keményfából 4400 din.-től feljebb

Teljes ebédlő berendezés dívatos 12.500 din.-től feljebb

Teljes konyha berendezés fehérre lakkozott 1950 din.-től feljebb

„DOMUS“ butorgyári-erakat Bernat Pessing Novisad, Zeljeznička utca 105-107. Mitrovica, Plančka-ul. 9-11.

A dinár emelkedése folytán

mütrágya és rézgalic

nagyon olcsón szerezhető be

Lederer Leo cégnél Somborban

KŐSÓ és ŐRÖLT KŐ minden mennyiségben szállít azonnal

BRACA OFNER SÓMALOM NOVISAD
Távíratcim: Braća Ofner. — Telefon 327.

DIESEL GÉPÉSZ

önálló munkaeső, komoly, szorgalmas és ami a fő, lelkismeretes legyen, küldje ajánlatát

Pfeiffer Pál és Fia
moto malmának
Bajmok

Felülmulhatatlan kidolgozásu

vasablak

idom és T-vasból mindennemű szerkezetet, versenynélküli árban készít csak

„Első műlakatos-üzem“
Pomikacsok J. Novisad 9977

Sombori határban, a várostól 4 km.-nyire, műut mellett, 13 kat. prima

szántóföld

eladó. — Bővebbet: dr. Veselovsky József ügyvédi irodájában

Egy 5 atmoszferás üzemi képes „Ganz“ gyártmányu

álló gőzkazán

olcsón eladó. 55
Cim „Reklam“ hirdetőirodába Novi-Sad

Saldakonista

(nő)

szép irással, gyors munkás

alkalmazást talál **LEDERER LEÓ**

cégnél Somborban

Gyarmatára ügynékség részére elsőrangú jól bevezetett

UTAZÓ

kerestetnek
Ajánlatok „ELSŐRANGU“ jellege alatt „REKLAM“ hirdetőiroda Novi-Sad címre küldendők. 556

TRAFIKANT GABOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtőben Sósav, Kénsav, Accumulatorsav, Rézgalic, Vasgalic, Glaubersó, Calcionalt Sulfat 6192

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőtőben:

- „SHELL“ gépolaj
- „SHELL“ hengerolaj
- „SHELL“ padlóolaj
- „SHELL“ nyorsolaj (motorolaj)
- „SHELL“ benzín
- „SHELL“ petroleum.

AZ EREDETI

VINGAI BONBONOK

kizárólagos gyártója — Drašković eredeti receptje alapján — az S. H. S. részére az Ambrózia Cukorgyár Veliki-Beckerekben. Szétküldés 50 dobozonként postán bárhova. Kereskedőknek rendeléseikhez — a közönség részére való szétosztás végett — próbadobozok ingyen mellékeltenek

AMBRÓZIA R. T. VELIKI-BECKEREK

GÉPHIMZÉS

(Damborrozás) gépárus, gombbehúzás és plissé a legszebben és legolcsóbban készül

GOMBOSNÉ BÜN JULISKA divatszalonban SUBOTICA, Karadžićeva ul. 6., Bărănyküz Vidéki munkák azonnal elkészülnek. 427

1 vagon hegyikrétá olcsón eladó

Érdeklődők írjanak „Bergkrieide II-28“ jeligével az Interreklam D. D. Zagreb I-78. címre. 551

TÜZIFA és FASZÉN

Ajánlunk azonnali vagy későbbi szállításra vagonátvitelen és hajórakományonként prima egészséges bükk, gyertyán, vegyeshasáb és dorongfát, továbbá száraz villázott faszenet a LEGOLCSÓBB napi árak mellett.

„DANICA“

Faipar és Butorgyár Osijek, Telefon 404.

BUTOROK

hálók, ebédlők, leányszobák, teljes lakásberendezések

mélyen leszállított árakon

Megrendelést pontosan készítenek, saját vagy adott rajz után. Minden stílusban, legmodernebb kivitelben. Jótállással!

Éder Kálmán mű- és butor-
asztalos

MÜHELY és BUTORRAKTÁR:
Vilsonova ul. 40. (volt képezdével szemben)

„ADAROS“

Nemzetközi Szállítványozási és Vámközvetítő Iroda
Subotica

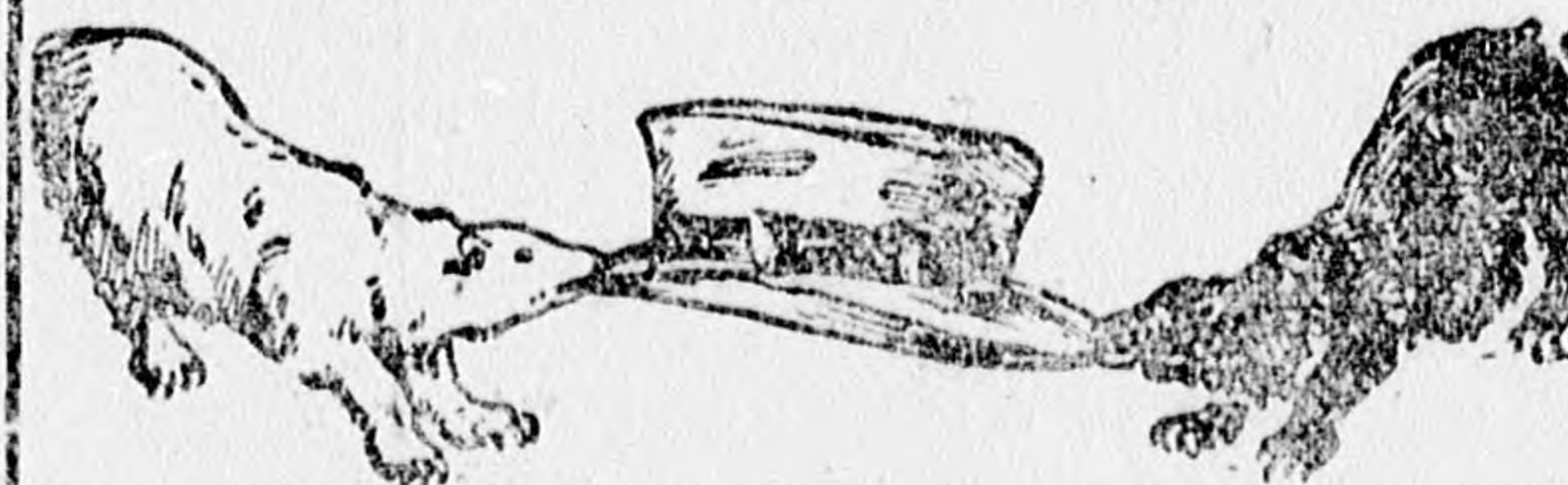
Távíratcim: Adaros. Telefon 423. Vilsonova ul. 8.

Végez

mindennemű be-, kivitt és transito vámközvetítést gyorsan, kulánsan és szakszerűen.

Olaszország, Csehszlovákia, Ausztria és Magyarország legnagyobb szállítóvállalataival közvetlen összeköttetés. Külföldi szállításoknál kérjen tőlünk árajánlatot.

Sapka és kalap különlegességek

legolcsóbb beszerzési forrása. — Állandó raktár valódi Borsalino kalapokban

WEISZ HENRIK SUBOTICA
Jela i eva ul. ca 5. — Kiskápolna mellett

Gyárunk áthelyezése előtt a raktáron levő ebédlő-, háló-, uriszoba berendezéseket minden elfogadható áron kiárúsítjuk.

Saját érdekében győződjék meg butoraink elismert jó minőségéről valamint feltűnő olcsó árainkról

CZIGLER, KÁICS és TÁRSA BUTORGYÁRA SUBOTICÁN
a Barátok temploma mellett 316

UJABB ZSIDÓ KÖNYVEK

Salon Asc.: Fiatalok, kötve	20 D.
Cs.rikov: Zsidók, színmű	18 "
Feiersteln: Versek (liber)	25 "
Gergely Sándor: Siatag, novellák	15 "
Dr. Kiss Arnold: Echod	10 "
Patai: Kabala	70 "
Patai: Zsidó irások	70 "
Patai: Héber költők antológiája	300 "
Peterdi: Srgu f. lt	30 "
Riab Andor: Mayer Litvák unokája	45 "
Dr. Singer Leo: Aschmodaj	70 "
Szántó: Héber daloskönyv ovodáknak	12 "
Ujvári: Cédrusfa dalaíja, kötve	15 "
Ujvári: A tulsó parton	30 "
Zangwiel: Az üvög csiszoló	30 "
Frizyes Lajos: A zsidók természetrajza	15 "
Hevesi Blau-Wisz: Ethika a talmudban	30 "
Bernstein: A Ci mizmus	30 "
Dr. Simon: Hova vezet a zsidók útja	15 "
Röth-Achtmann: O thodoxia és Cionizmus	15 "
H. rtzi: Zsidó álom	30 "
Dr. Schönfeld: Vissza a gettóba	15 "
Dr. Thon: A Cionizmus abc-je	15 "
Koral: Ámos: A zsidók a választalon	8 "
Dr. Rózsa: Akiba Rabbi	30 "

Megrendelhetők a KURIR könyvkiadó vállalatnál Suboticán
A könyvek ára postabélyegben is beküldhető.
Portó kötetlen írt egy dinar.

BOB HERCEG

OPERETT 3 FELVONÁSBAN

Legközelebb előadásra kerül a „Typograph S. C.” kulturszakosztályának rendezésében a Városi Színházban.

Főszereplők

RACZKÓ ILUSKA, PLESZKOVITS SZILÁRDKA, MAYER BÉLA ÉS JESZENSZKY ERNŐ

Dr. SZEGŐ K.

SZANATÓRIUMA

felnőttek és gyermekek számára

ABBZIA (Italia)

Hűvös, edző, diétikus kúrák. Szobajók, érelmesszerű anyagterez, női- és idegbajok gyógyítására elsőrangú gyógyintézet.

7 éven felüli gyermekek kíséré nélkül is felvételnek.

ELADÓ FATELEP BUDAPESTEN

VI. kerületben cca 1000 négyszögöl területű telep. Van rajta egy azonnal beköltözhető lakás, egy nagy munkaszin és több kisebb-nagyobb gép. Kedvező fizetési feltételek. Letelepelési engedély megszerzését fél vállalja. Cím a kiadóhivatalban. 350

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 az.

Távíratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentaí put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ, SPÁRGA és GYAPJU FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÚZOLTÓ- és KERTI TÖMLŐKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Sürgvárosok és sörkereskedők figyelmébe!

Korona Dugóipar Subotica

Sokolska ulica 18 szám

Liszt-, gabona-, komló-, szalma-, gyapju.

ZSÁKOK PONYVÁK

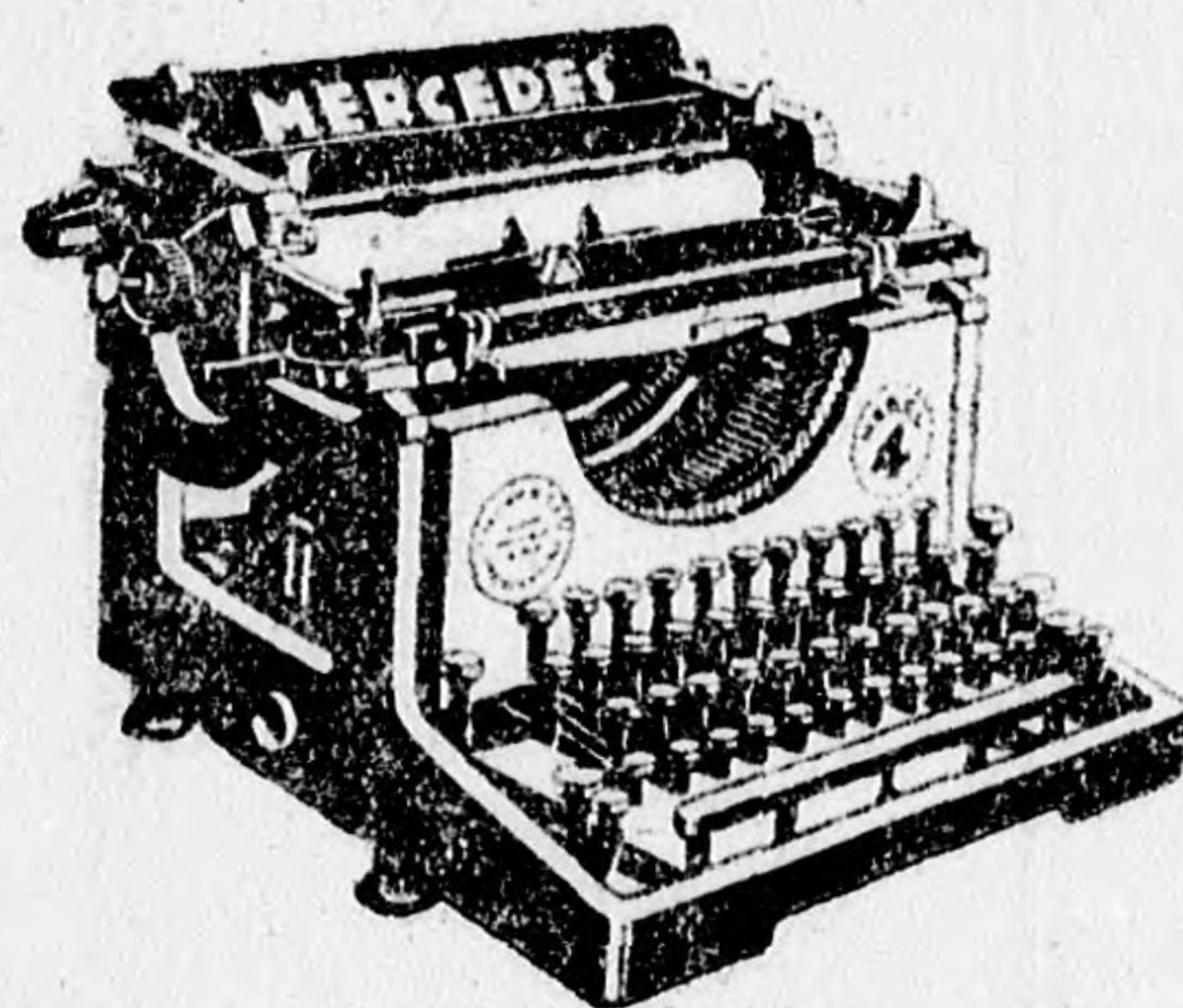
legolcsóbban kaphatók

Schossberger és Hered cégnél Novisad
Futoški put 13. Telefon 531. Távírat „Hessián“.

MÉRT RONTJA HITELET?

A kézzel vagy rossz írógépen írt levéllel időt pocsékol, bizalmatlanságot kelt, hitelt ront! A kifogástalan külsejű, jó írógépen írt levéllel időt takarít, bizalmat kelt, hitelt jelent!

VEGYEN „MERCEDES” IRÓGÉPET!

A legmodernebb szerszám s szaktudás nélkül szétszedhető és karbantartható kicserélhető betűzetű írógép

Megtakarítja a mechanikusnak fizetett karbantartási díjat. Egy géppel latin és cirill betűvel írhat

Részletre is kaphatja! Ha vevőnk, minden irodafelszerelési és papírárut stb. jelentékeny engedménnyel kap! Kérjen azonnal ajánlatot és prospektust, S. H. S. vezérképviselőt WILHEIM S. és FIA SUBOTICA

Az elegáns divathölgy felöltő, uccai ruha és estélyi toilletjéhez

Les Tissus A.G.B

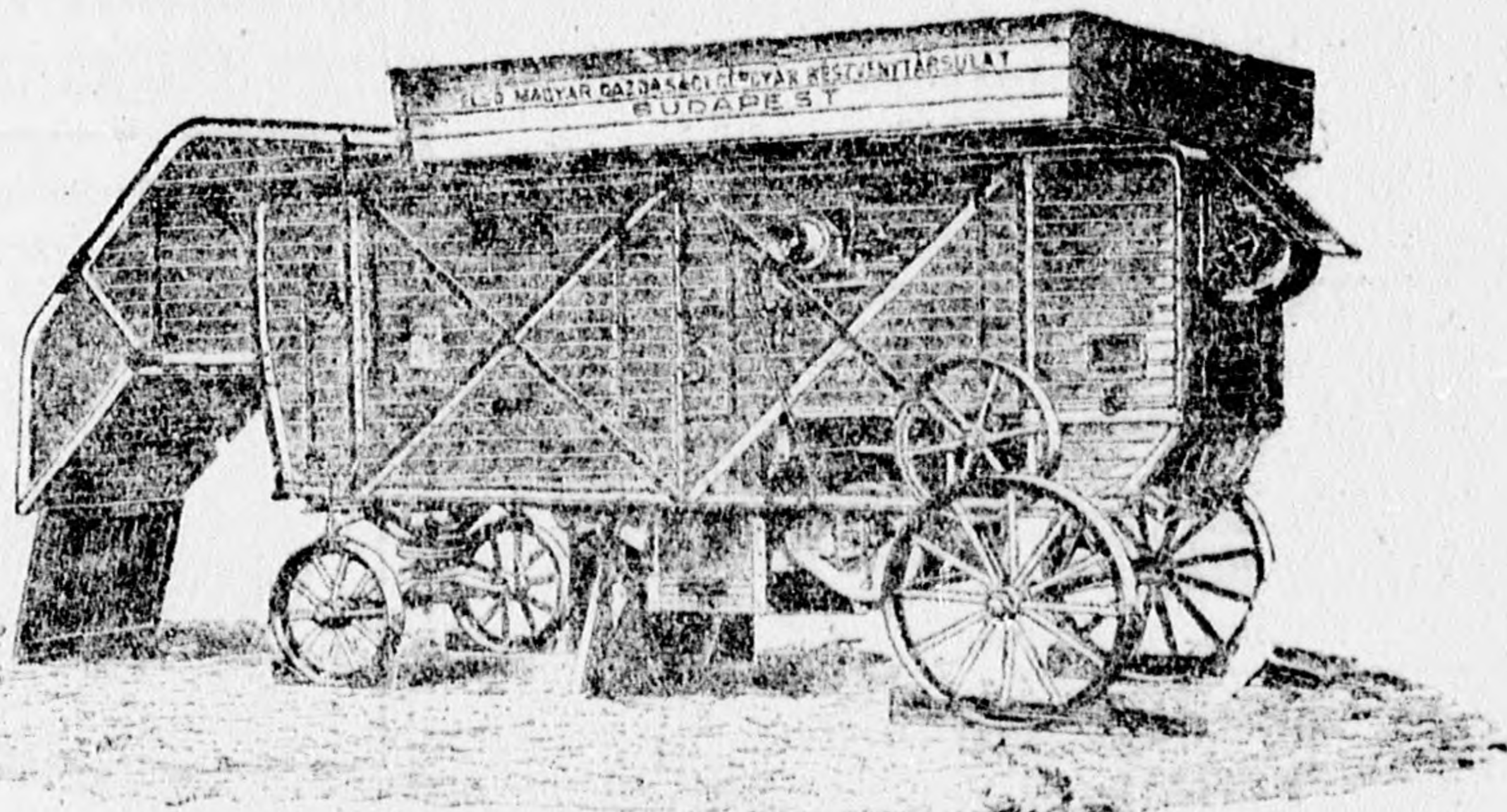
ker

Parisi kreáció

Nagybani eladás: Zagreb, Jelačićev trg 20 III. Tel. 6-99.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Jugoszláviai Vezérképviselőte

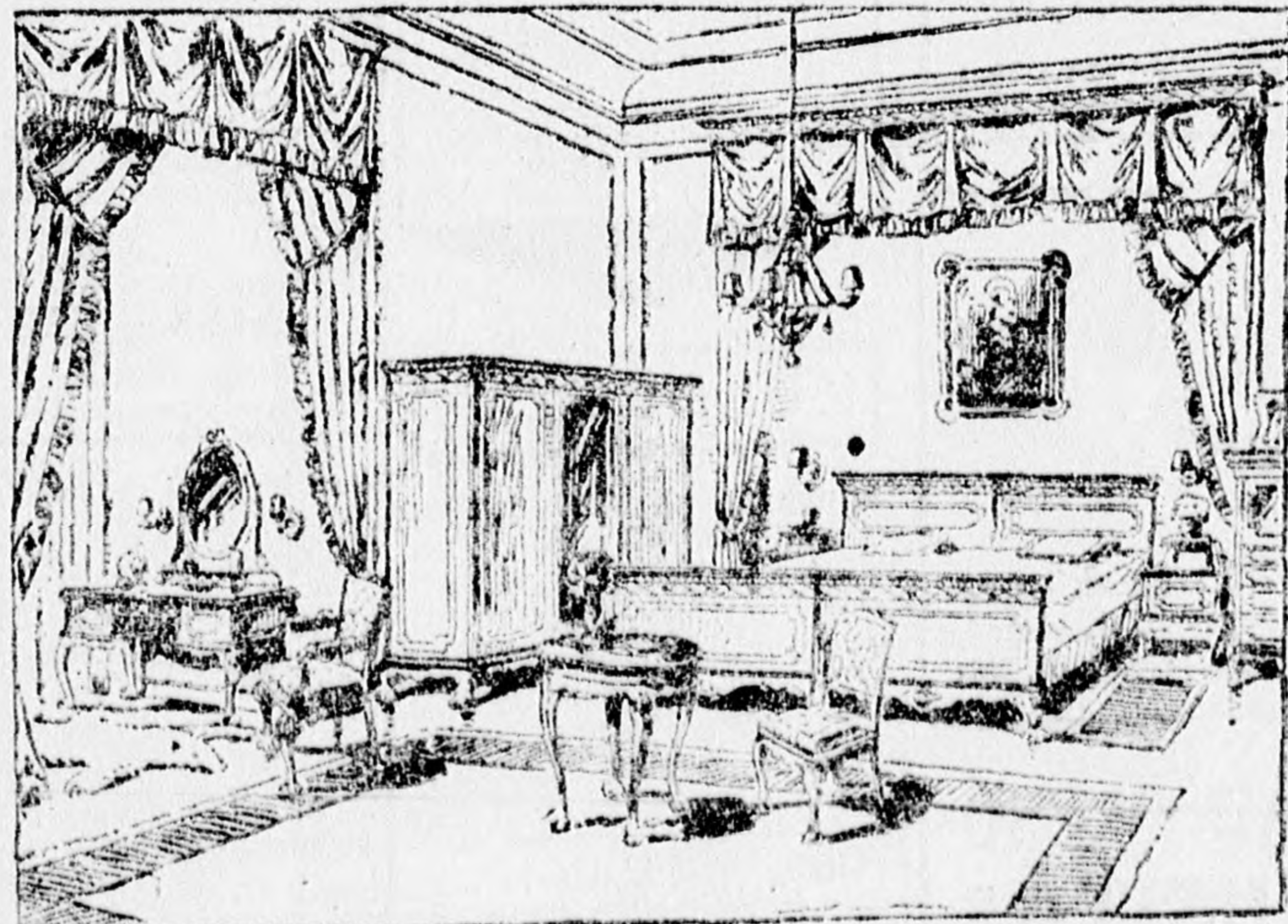

Állandó raktáron tart: Cséplőgarnitúrákat, utimozdonyokat, gőz- és szivógőznemű lokomobilokat, legujabb szerkezetű acélrámás, gyűrűs csapágyas cséplőket és egyéb gazdasági gépeket, eszközöket és motorokat. 4640

DANICA MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK GYÁRI LERAKATA OSIJEK

Telefon 404. Raktár: DESATIČINA 27. Sürgönyc.: Danica industrija

Uzlet: SUDAREVIĆEVA ULICA 4 SZAM.

Méhely: LIFKA MOZI UDVARAN.

Egyszerű és modern butorok legolcsóbban leszállított áron

Erdélyi Antal lakberendezési vállalatjánál Subotica

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Január 22-24. csüt. - szombat
Jókai ünnepély alkalmából
Egy dolláros leány
Világátréklő u felvonásban
Főszereplők:
LOTH ILA RAJNAI GÁBOR
VENDREY FERENC
Zenekari kíséret
Lifkában csütörtökötől - szombatiig az előadásokat a VIII. dívtől
zenekari kísérettel. - Kedvezményes és szabad-jeggy érvénytelen

Január 22-23. csüt. - vasárnap
Világátréklő!
A CSATA
Cicada Ferrero regénye 8 fejelet.
Főszereplő: HAYAKAWA japán
színművész. A csata ezenzácója a
színi imá
oros-japán háború

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkérdeésekhez válaszleveg melleklendő.

NIKKELEZÉS: TENNER

opikus és orvosi
műszerésznél Subotica
Korzó 11. sz.

- 1 pár korcsolya 35 dinár
1 pár evőeszköz 20 dinár
1 drb kanál 10 dinár
1 drb kávékanál 5 dinár
1 drb fogas 10 dinár
1 drb kulcs 5 dinár

VÉTEL-ELADÁS

Eladó egy egész új zöld,
mokegarnitúra, mely áll
2 fotel és egy díványból.
Cím a kiadóban. 583

Leibstul-t keresek meg-
vételre. Schwarz borke-
reskedő, Senčanski put 17

Ház eladó két szoba-
konyhás lakással és
azonnal átadható. Terzić
Lajos, VIII., Makedonska
ul. 50. (Gubogvár mellett.) 335

LIKÖR-ESSENCIÁK

nagy választékban kaphatók
PINTÉR FERENC gyógyszerárában
A nagyterem mellett 5031

Benzinmotor. 4 HP-12
HP, kéthengeres. 4 HP-
6 HP vaskocsira szerel-
ve, olcsó árban eladó. Ul-
reich Testvérek vaskeres-
kedése, Subotica. 433

Gyapjufonoda komplett,
eladó. Megkereséseket to-
vábbit Fonoda jelige
alatt a kiadóhivatal. 376

Eladó kávéház, étterem,
szálloda 20 berendezett
szobával Jugoszlávia nagy-
vebb városában. Cím a
kiadóban. 423

8 HP fogaskerekes, 8 HP
láncos magánjáró gőz-
cséplőgarnitúrák olcsón el-
adók. Uiváry, Temerin. 462

Fejkorpát

gyökeresen távolít 9612
Kumerkamer-féle
korpakrém - Sombor

Rövid zongora, palisán-
deriből, olcsón eladó.
Urševity Joca, V.-Becke-
rek, Ljubljanska ulica. 534

Papíráruk (író-, másoló-, áttűtő-, indigó-, carbonpapír)

Írószer és írói felszerelési cikkek valamint
Üzletkönyvek levélrendező, gyorstűzők stb.
gyári HEUMANN MÓR SUBOTICA, JELAČIČEVA UL. 1.
árban A alapított 1881. évben 6062

Képkerekek gyártása
Csillárok és
Disztálókák
Kézimunkák Szakszerű Kerekeztése
Modern képkerekeztetés
F. Bachinger
Subotica,
Sudarević (Bercsenyi) ul. 34.

MEGKEZDŐDÖTT AZ OLCSÓ FARSANGI ÁRUSÍTÁS ADÁM IMRE

óra- és ékszerésznél Subotica, Rudics ulica 6,
Szűz Mária háza. 5060

Férfi ruhák. háztartási esz-
közök, légszűrő, vas-
ágy eladó. Délután 2-4-ig
Cím a kiadóban. 559

Üzemmagyobbítás miatt
eladók: 1 drb hengerek.
18 cölös, dupla, Ganz-
gyártmány. 1 drb kétré-
szű, alig használt szaba-
donlengő sikszita, 1 drb
koptató, tarárral, Graepel-
gyártmány. Ezen gépek
üzemben megtekinthetők.
Kollár János motormal-
mában, Svt.-Miletić. 549

Eladó Sentán, vasutállo-
más mellett, két lénc föld,
uri lak. kertés-hizlalo és
több melléképülettel, fel-
világosítást ad a helyszí-
nen tulajdonos: Márton
János. 579

Eladó egy erős erőhajtá-
sos exender-prés. Csak
személyesen tárgyalok. -
Hamburger, Subotica, Sze-
gedi-ut 115. 577

A. MAMUŽIĆ
könyv- és papírkereskedő
könyvjegyzéke

- SUBOTICA, (Városháza)
II. B.
Boko: M.: Vihar 42.-
Bonyi: Az égő hegy 23.-
Menekülő e. 35.-
H Inap 28.-
Déli bab 28.-
Az éjféli v. 17,50
Néma vándorok 28.-
Élet a halál-
ban 28.-
Bus Fekete L.: A
az 28.-
Bor ss: Harmadik
testament III 35.-
Brody: Színes vér 42.-
Apró reg. 21.-
Dongajotte
k. a. 28.-
Herceg I. a. 28.-
Husevők 35.-
Lyra 35.-
Novella 35.-
Imre herceg 35.-
Jegyzetek a
szeredemről 35.-
Komédia 42.-
Ezüstkecske 28.-
Regény lak. 28.-
Erzsébet d. 21.-

KÜLÖNFÉLE

Zongorát, pianót, étho-
napos részletfizetési fel-
tételék mellett kaphat min-
denki. Rendkívül nagy vá-
laszték új angol és bécsi
szerkeztű, valamint áttű-
szott zongorákban. Kain
hangszermagykereskedő
Subotica, városi székház.
Tüzifa, bükkhasából
vágott, valamint elsőrendű
hasábia házhoz szállítva
és vagonféltelben letele-
sőbb napi áron, továbbá
angol brikett kapható
Morvai József falizletében.
Senčanski put 42. Tele-
fon 91. 10145

Angróüzletnek alkalmas
nagy üzemhelyiség a vá-
ros központján azonnal
kiadó. I. Voinovičeva ul.
5, az Aleksandrova ulca
mellett. 435

Zongorák, pianók csakis
elsőrendű gyártmányok,
12-18 havi részletfizetés-
re, 10 évi iótállással, nagy
választékban kaphatók
Raab Károly hangszerke-
szítőnél Somborban. Zon-
gorafizetést, hangolást el-
fogad helyben és vidéken,
melvél szakképzett mun-
kásaival végeztet. 8545

KISS ZÁLOGTÉTELEK
mindenféle értéktárgyakra
kölcsönt ad. Zálogból visz-
szamaradt c. rka 500 meter
sőtét zür-e finom gyapju-
szövet, szállítasra; v. férfi,
női rajlán és télikabátok
való. Ékszerelt, ruhák, ka-
bátok, feltérnemdek és min-
den más tárgyak állandóan
olcsón eladának, Subotica
I. kör, Bogovičeva (Kinižsi)
ul. 12. 5097

Zongorahangolásokat és
javításokat helyben és vi-
deken elfogad. - A bert
Krombholz zongorakeresztő
ubotica, W sonova ulica
28. szám. 543

Butorozott szoba kiadó
1-2 személyre. Poštanska
ulica 5. 539

Elegáns butorozott szoba
az Aleksandrova utcában
kiadó. Megtekinthető dél-
után 2-4-ig. Cím a ki-
adóban. 558

Somborban csinosan bu-
torozott szoba kiadó. Ra-
dišić ulica 27. szám alatt.
567

Elegáns butorozott szoba,
csúcsos konyhával kiadó.
Cím a kiadóban. 515

Jó házból való izr. leány
butorozott szobát azonnal
kaphat. Cím a kiadóban.
546

BOSCH
mágnesesjuttó készülékek
javítása. - Delejezés saját
egyénre maga készült-
ségi vízfűtővel. Te-
le. ke. csatl. - Tartalékcsere
raktáron
Schmerek Engelbert
Veliki-Beckerek
Erveševa (Magyar) uca 24.

Butorozott szobát, csino-
san berendezve, lehetőleg
külön befárrattal, keres 2
banktisztviselő. Címeket a
kiadóba kérnek. 582

Elegáns butorozott szoba
konyhasználattal, azon-
nal kiadó. Cím a kiadóban
515

Lozsa litott áron saját
készítési butorokat
kedvező üzleti feltételekkel
kaphat
Kiss János
hu. országtalonsági
Staribečej, postaépület

Ön kiadja a pénzét! Ha
rangvált nem használja
fel. Szövevény belőle futó-
szönyeg (rongy-pokrö-
cot), mit izléses kivitel-
ben elkészít méterenként
16 vagy rötönként 12 di-
nárért elsőrendű kender-
főnyálban; elvállal pony-
vica-szöveget 140 cm szé-
les nem varrott közép-
nyelű anyagból a Baški put 9.
(Bajai-ut) száma házban
levő szövedőben. 578

Butorozott szoba beltér-
nők részére kiadó. Cím a
kiadóban. 581

LEVELEZÉS

Sombor, Csütörtök délután
odaérkezem, várjon ve-
natnál, esetleg üzenem itt.
572

Első osztályú darabos
MESEZET
beocini portland
CEMENTET
legjobb minőségű
retorta faszenet
vagonféltelben és kicsinyben
ajánl
Révai Adolf
Subotica, Terezijska ul. 1.
Telefon 531.

FOGLALKOZÁS

Suche intelligentes deut-
sches, ernstes Fräulein zu
meinem 5-jährigen Buben,
die etwas zu Musik ver-
stáht ist bevorzugt. An-
träge unter »Solid« an
dieses Blatt. 445

Intelligentes deutsches
Fräulein wird zum sofor-
tigen Eintritt zu einem
5-jährigen Mädchen ge-
sucht. Hilfe im Hauswirt-
schaft wird auch ge-
wünscht. Offerte mit Ge-
haltsansprüche und Pho-
tographie sind an Trafika
Volf, V.-Kikinda, zu rich-
ten. 495

30 dinárért
utlevelek vizumozását
vállalja
Ljubomir Mrković
Beograd
Poštanski fah 244.
Portóköltség
külön 450 dinár

Egy szoptatósdada azon-
nal felvétetik. Aleksandro-
va ul. 12. I. em. 490

Fiatal tisztviselő kereske-
delmi érettségével, három
évig gabona- ia- és bank-
szakmában működött, be-
szél magyarul, németül és
meglehetősen szerbül, al-
kalmazást keres. Levele-
ket »Megbízható« jellegre
a kiadóba kér. 511

Fűszerkereskedőknek
RUM és LIKÖR
Essenciák Gyegenként
Brilant, hajo a, powder
sib. legolcsóbban szállít
vidékre is
Landauer Drogeria
Subotica 509

Idősebb intelligens szolid
nőt két gyermek mellé ke-
resek, aki a háztartást is
vezetné. Deesy gyógyszer-
ár, Halasi-ut. 510

Professeur, ayant étudié
et acquis son diplôme en
France, donnerait des
leçons de la langue fran-
caise. Prix modéré. -
S'adresser à la rédaction
du journal. 580

Házvezetőnőnek ajánlko-
zik jömegeletlen nő ma-
gára urhoz vagy plébá-
niára. Cím: D. J. Beo-
grad, Szolunszka ul. 18.
373

33 éves, rendszerető nő
elmenne, idősebb urhoz
háztartásvezetőnek. Levele-
ket »Szorgalmas« jellegre
a kiadóba kér. 545

Gyermekruhavarrást vál-
talok. Báthoryné, Haram-
bašičeva ulica 14. 361

Hádos- és fényező-ta-
nítókat fizetéssel felvesz
Stantić és Lassner-féle
Érkepkorsógyár, Subotica,
Palički put. 566

Önálló német, magyar le-
velezőt keresünk. Vas-
szakmában jártas előny-
ben. Barzel D. D., Subo-
tica. 565

Hasábos és aprított
TÜZIFA
házhöz szállítva minden
mennyiségben kapható
Vujkovic J. és Tsa
cégnél, Subotica
6866 Telefon 669.

Gépirókissasszonyt
magyar gyorsírással febr-
ruár elsőjéi belépésre ke-
resünk. Barzel D. D., vas-
útlet, Subotica. 564

Géphímzőt keresek
azonnalra. Cím a kiadóban
550

Szerbül levelező, írodai-
kissasszony azonnal felvé-
tetik. Cím a kiadóban. 574

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

Legolcsóbb kalapbe ásárlási
forrás
HIRN RÓZSINÁL
SUBOTICA, Skotas Vialor ul. 5
Főpósta mellett
Állásodon tart raktáron bécsi
és párisi modelleket. Alakítá-
sok jutányos áron
Tanulók felvételnek!
488

Rövidáru angróüzlet ke-
res jóll bevezetett helyi
ügynököt, írodástát, ki a
könyvelésben, levelezés-
ben jártas és a szerb, né-
met és magyar nyelvet
szóban és írásban bírja.
Megbízható segédet és
megbízható kifizetőt is
felvesz. Cím a kiadóban.
575

Somborban fodrásznő há-
zakhoz ajánlkozik. Bö-
vebbet Radišić ulica 27.
568

Érettségizett tisztviselő
bankba, esetleg más szak-
mába állást keres. Beszél
magyar, német, szerb és
román nyelven. Leveleket
Vagyoniilag megbízható
jellegre a kiadóba kér.
544